

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

XVI "CASPIAN AGRO" VƏ XXVIII "INTERFOOD AZERBAIJAN" SƏRGİLƏRİ İŞƏ BAŞLAYIB

Mayın 17-də Bakı Ekspo Mərkəzində XVI "Caspian Agro" və XXVIII "InterFood Azerbaijan" sərgiləri işə başlayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bakı Ekspo Mərkəzində XVI Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" və XXVIII Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənavəsi - "InterFood Azerbaijan" sərgiləri ilə tanış olublar.

Sərgidə iştirakçılar arasında Azərbaycanla yanaşı, ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, İtaliya, Niderland, Çexiya, Polşa, Avstriya, İspaniya, Latviya, Estoniya, Gürcüstan, Qazaxıstan, Rusiya, Türkiyə, İsrail və Hindistan şirkətləri yer alıb. Hər iki sərgidə iştirakçıların 71 faizini xarici şirkətlər təşkil edir.

Sərgi kənd təsərrüfatında tətbiq olunan innovativ texnologiyalar, kənd təsərrüfatı təyinatlı texnikalar, müasir suvarma sistemləri, elektron kənd təsərrüfatı, istixana bölmələri, eləcə də pilotsuz uçuş aparatları, IT xidmətləri, əşyaların interneti, süni intellekt, alternativ enerji mənbələri kimi smart bölmələrdən ibarətdir. Sərgi zamanı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təmsil olunacağı pavilyonda Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr edilmiş təqdimat, Elmi-Tədqiqat institutlarının ən son nailiyyətləri, Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin təşkilatçılığı və təşəbbüsü ilə keçirilmiş bir sıra startap müsabiqələrin qaliblərinin məhsul və həlləri, yaşıl enerji mənbələrinə dair qurğu və məhsullar nümayiş olunur.

"AZƏRBAYCAN VƏ ERMƏNİSTAN LİDERLƏRİ BRÜSSELDƏ "ALMA-ATA BƏYANNAMƏSİ"NƏ BİRMƏNALI SADIQLIKLƏRİNİ TƏSDİQLƏYİBLƏR"

"Sərhəd məsələlərində biz irəliləyişi və sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı atılacaq növbəti addımları müzakirə etdik". Bu barədə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel mayın 14-də Brüsseldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirilmiş görüşün yekunlarına dair mətbuata açıqlamasında bildirib.

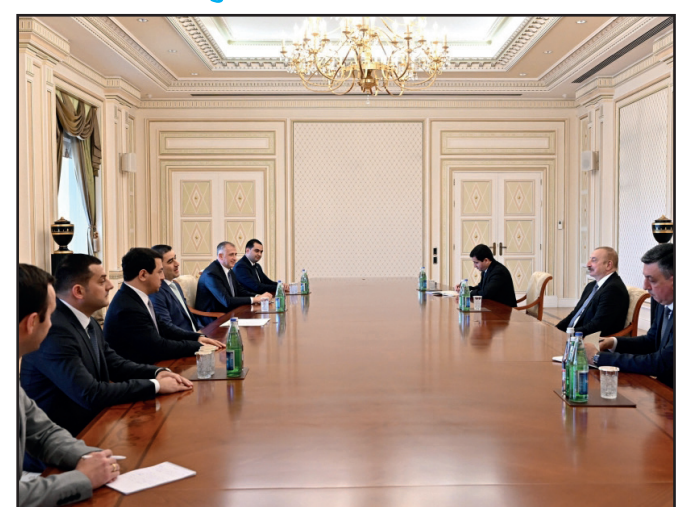
"Həmin kontekstdə liderlər sərhəd məsələləri ilə bağlı ikitərəfli görüşlərin bərpasına dair razılığa gəldilər. Liderlər 1991-ci ilin "Alma-Ata Bəyannaməsi"nə və Ermənistanın 29,800 kvadratkilometr və Azərbaycanın 86,600 kvadratkilometr ərazisinin toxunulmazlığına birmənalı sadiqliklərini təsdiq etdilər. Sərhədlərin delimitasiyasının yekunlaşdırılması danışıqlar vasitəsilə baş tutacaq", - deyər Şarl Mişel qeyd edib.

"NAXÇIVANA VƏ ƏKS İSTİQAMƏTDƏ DƏMİR YOLUNUN BƏRPASINA DAİR AZƏRBAYCANIN VƏ ERMƏNİSTANIN MÖVQELƏRİ YAXINLAŞIB"

"Bağlantılar məsələsində tərəflər regionda nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin bərpası istiqamətində müzakirələrdə aydın irəliləyişə nail olublar". Bunu Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel mayın 14-də Brüsseldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirilmiş görüşün yekunlarına dair mətbuata açıqlamasında deyib.

Ş.Mişel qeyd edib ki, bu mövzuda xüsusilə də Naxçıvana və əks istiqamətdə dəmir yolu əlaqəsinin bərpasına dair mövqələr olduqca yaxınlaşıb. Dəmir yolu əlaqələrinin bərpası ilə bağlı modallıqları və konkret qrafik üzrə zəruri inşaat işlərini özündə ehtiva edəcək ümumi razılaşmanın yekunlaşdırılmasına dair müvafiq heyətlərə təlimatlar verilib. Bu işdə tərəflər Ümumdünya Gömrük Təşkilatından dəstək alınmasına dair razılığa gəliblər.

"AZƏRBAYCANLA GÜRCÜSTAN ARASINDA DOSTLUQ VƏ QARDAŞLIQ MÜNASİBƏTLƏRİ UĞURLA İNKİŞAF EDİR"

"Azərbaycanla Gürcüstan arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf edir, parlamentlərarası əlaqələr sahəsində səmərəli əməkdaşlıq məmnunluq doğurur". Bu barədə Prezident İlham Əliyev Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvilini qəbul edərkən bildirib. Dövlətimizin başçısı özünün Gürcüstana səfərini, Gürcüstanın Baş nazirinin isə Azərbaycana səfərini məmnunluqla xatırladaraq qeyd edib ki, bu səfərlər zamanı ikitərəfli əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar çox ətraflı müzakirələr aparılıb.

BRÜSSEL GÖRÜŞÜ AZƏRBAYCANIN NÖVBƏTİ DİPLOMATİK UĞURUDUR

Mayın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə Belçika Krallığına işgüzar səfərdə olmuşdur. Mayın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel ilə görüşü olub. Söhbət zamanı son aylar ərzində Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri ilə bağlı baş verən hadisələr, Vaşinqton danışıqları, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində vəziyyət, habelə bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə keçiriləcək üçtərəfli görüşün gündəliyi müzakirə olunub.

can-Ermənistan münasibətləri ilə bağlı baş verən hadisələr, Vaşinqton danışıqları, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində vəziyyət, habelə bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə keçiriləcək üçtərəfli görüşün gündəliyi müzakirə olunub.

"BİZİM YEGANƏ MAQSƏDİMİZ AZƏRBAYCAN VƏ ERMƏNİSTANA ƏHATƏLİ VƏ ƏDALƏTLİ SÜLHƏ NAIL OLMAQDA KÖMƏK ETMƏKDİR"

Bunu Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel mayın 14-də Brüsseldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirilmiş görüşün yekunlarına dair mətbuata açıqlamasında deyib.

Şarl Mişel bildirib: - Bu gün biz böyük məmnuniyyətlə Prezident Əliyev və baş nazir Paşinyanı Brüsseldə təşkil olunmuş beşinci görüşdə qəbul etdik. Bizim fikir mübadiləmiz səmimi, açıq və nəticəyönümlü idi. Əsas diqqət Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesinə yönəldilmişdi. Liderlər Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olunması üçün birgə istəklərini ifadə etdilər. Biz gündəliyimizdə olan bütün məsələləri birlikdə nəzərdən keçirdik. Bu yaxınlarda sülh sazişi ilə bağlı ABŞ-da keçirilmiş müsbət danışıqlardan sonra bu impuls saxlanaraq Azərbaycan ilə Ermənistan arasında əhatəli sülh sazişinin imzalanması üçün qətiyyətli addımlar atılmalıdır. Sərhəd məsələlərində biz irəliləyişi və sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı atılacaq növbəti addımları müzakirə etdik. Həmin kontekstdə liderlər sərhəd məsələləri ilə bağlı ikitərəfli görüşlərin bərpasına dair razılığa gəldilər. Liderlər 1991-ci ilin "Alma-Ata Bəyannaməsi"nə və Ermənistanın 29,800 kvadratkilometr və

Azərbaycanın 86,600 kvadratkilometr ərazisinin toxunulmazlığına birmənalı sadiqliklərini təsdiq etdilər. Sərhədlərin delimitasiyasının yekunlaşdırılması danışıqlar vasitəsilə baş tutacaq.

Bağlantılar məsələsində tərəflər regionda nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin bərpası istiqamətində müzakirələrdə aydın irəliləyişə nail olublar. Bu mövzuda xüsusilə də Naxçıvana və əks istiqamətdə dəmir yolu əlaqəsinin bərpasına dair mövqələr olduqca yaxınlaşıb. Humanitar məsələlərə gəldikdə, qarşıdakı həftələr ərzində saxlanılan daha çox şəxslər azad ediləcəkdir. Öz tərəfimdən onu vurğuladım ki, sadəcə, yolunu azan və qarşı tərəfə keçən əsgərlərin sürətli prosedur vasitəsilə azad olunmalarına dair qarşılıqlı anlaşmanın təmin olunması davam etdirilməlidir. Biz keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində yaşayan ermənilərin hüquqları və təhlükəsizliyi məsələsi ilə əlaqədar müzakirələri davam etdirdik. Mən Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətlə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində həmin əhalinin hüquq və təhlükəsizliyinin təmin olunması ilə bağlı müsbət gündəliyin formalaşdırılmasına dəvət etdim.

Mən, həmçinin Bakının bu əhali ilə şəffaf və konstruktiv dialoq aparması zərurəti məsələsini qaldırdım. İnanıram ki, düşmənçilik ritorikasıdan çəkinmək, qarşılıqlı məqbul həll yollarına nail olmaq üçün xoş niyyət və liderliyin nümayiş etdirilməsi vacibdir. Avropa İttifaqının gizli gündəliyi yoxdur. Bizim yeganə məqsədimiz Azərbaycana və Ermənistana əhatəli və ədalətli sülhə nail olmaqda kömək etməkdir. Biz onların birgə söylərinə dəstək verməyə hazırıq.

AZƏRBAYCAN VƏ ERMƏNİSTAN LİDERLƏRİ CƏNUBİ QAFQAZDA SÜLHÜN BƏRQƏRAR OLUNMASI ÜÇÜN BİRGƏ İSTƏKLƏRİNİ İFADƏ ETDİLƏR

"Azərbaycan və Ermənistan liderləri Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olunması üçün birgə istəklərini ifadə etdilər. Mən müvafiq söyləri təqdir edirəm". Bu sözləri Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel mayın 14-də Brüsseldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə keçirilmiş görüşün yekunları

na dair mətbuata açıqlamasında bildirib. O deyib: "Biz gündəliyimizdə olan bütün məsələləri birlikdə nəzərdən keçirdik. Bu yaxınlarda sülh sazişi ilə bağlı ABŞ-da keçirilmiş müsbət danışıqlardan sonra bu impuls saxlanaraq Azərbaycan ilə Ermənistan arasında əhatəli sülh sazişinin imzalanması üçün qətiyyətli addımlar atılmalıdır".

“Azərbaycan Misirə dost ölkədir və bu dostluğun böyük tarixi var”

“Azərbaycanda özümüzü ölkəmizdəki kimi hiss edirik. Azərbaycan bizə dost ölkədir və dostluğumuzun böyük tarixi var”. Bu sözləri Misir parlamentinin Nümayəndələr Palatasının sədri Hanaf Ali Əl Gebali Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşdə söyləyib. Misirdə Ulu Öndərin xatirəsinin daim böyük ehtiramla anıldığını vurğulayan qonaq deyib ki, ölkə üçün çox çətin vaxtlarda məhz Heydər

Əliyevin rəhbərliyi sayəsində Azərbaycan bütün sınaqlardan uğurla çıxaraq inkişaf yoluna qədəm qoyub və Prezident İlham Əliyev bu siyaseti müvəffəqiyyətlə davam etdirir. Hanaf Ali Əl Gebali Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatında uğurlu fəaliyyətinə görə təbriklərini çatdırıb, məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatının dünyada rolunun və nüfuzunun daha da artdığını vurğulayıb.

“Azərbaycan İslam dəyərlərinin müdrikliyi əsasında inkişaf edən ölkədir”

“Sizin (Prezident İlham Əliyev – red.) kimi böyük dünya lideri ilə görüşməkdən və Ümum-milli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə keçirilən bu tədbirlərdə iştirak etməkdən şərəf hissi duyuruq”. Bu fikri Ərəb Parlamentinin prezidenti Adel bin Əbdulrəhman əl-Asumi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşündə söyləyib. Dövlətimizin başçısının müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində ölkəmizin qazandığı nai-

liyyətləri vurğulayan qonaq Azərbaycanın İslam dəyərlərinin müdrikliyi əsasında inkişaf edən və bu dəyərlərin hökm sürdüyü bir ölkə olduğunu deyib. Ərəb Parlamentinin prezidenti söhbət əsnasında ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyini təqdir etdiklərini bildirərək məmnunluqla qeyd edib ki, Azərbaycan Hərəkatın təsisatlanması, beynəlxalq səviyyədə nüfuzunun artması istiqamətində çox ardıcıl siyasət həyata keçirir.

Türkiyədə prezident seçkilərinin ikinci turu keçiriləcək

“Türkiyədə mayın 14-də keçirilən prezident seçkilərində namizədlərin heç biri 50 faizdən çox səs toplamadığı üçün səsvermənin ikinci turu keçiriləcək”. Bunu Türkiyə Yüksək Seçim Kurulunun (MSK) sədri Ahmet Yener bildirib. Onun sözlərinə görə, prezident seçkilərinin ikinci turunun bazar günü, mayın 28-də keçirilməsi qərara alınıb. MSK-nın sədri deyib ki, yerli vaxtla saat 15:15-

dək seçki qutularının hamısı açılıb. Hazırkı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan 49,51 faiz, müxalifətin lideri Kemal Kılıçdaroğlu 44,88 faiz, ATA ittifaqının namizədi Sinan Oğan 5,7 faiz səs toplayıb. Seçici fəallığı 88,92 faiz təşkil edib. Prezident seçkilərinin ikinci turunda Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Kamal Kılıçdaroğlu mübarizə aparacaq və qalib sadə səs çoxluğu ilə müəyyən olunsun.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Belarus Respublikası Milli Məclisinin nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Mayın 17-də Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova parlamentin Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi iclasında iştirak etmək üçün Azərbaycanda səfərdə olan Belarus Respublikası Milli Məclisinin Respublika Şurasının sədr müavini Valeri Belski və Nümayəndələr Palatasının sədr müavini Valeri Mitskeviç ilə görüşüb. Qeyd olunub ki, dünya miqyaslı siyasi xadim Heydər Əliyevin əziz xatirəsi Belarusda da böyük ehtiramla yad edilir. Söhbət zamanı Ulu Öndər Heydər Əliyevin mənalı həyat yolu, zəngin dövlətçilik təcrübəsi barədə danışılıb, onun Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunması və inkişaf etdirilməsi sahəsində gördüyü işlər xüsusi vurğulanıb. Bildirilib ki, Ulu Öndər həm keçmiş Sovetlər dövründə, həm də müstəqillik illərində Azər-

baycana böyük uğurla rəhbərlik edib. Azərbaycan xalqı onun müstəqilliyini əbədi və dönməz edən böyük oğlunun xatirəsini həmişə ehtiramla yad edir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən regional və beynəlxalq layihələr bu gün də öz bəhrəsini verməkdədir. Ulu Öndərin müəyyən etdiyi yol bu gün ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir, Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, iqtisadi qüdrətinin gücləndirilməsi və ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun artması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Söhbət zamanı ölkələrimizin parlamentlərarası əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsinin vacibliyi qeyd olunub, bu baxımdan parlament dostluq qruplarının əhəmiyyəti xüsusi vurğulanıb.

Azərbaycanda vergiödəyicilərinin sayı 6,1 faiz artıb

Bu ilin may ayının 1-nə ölkə üzrə uçotda olan 1 milyon 442 min 86 vergiödəyicisinin 87,3 faizi fiziki şəxslər, 12,7 faizi isə hüquqi şəxslər və digər təşkilatlar olub. Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə vergiödəyicilərinin ümumi sayı 6,1 faiz, o cümlədən fiziki şəxslərin sayı 5,6 faiz, hüquqi şəxslərin sayı isə 9,6 faiz artıb. Dövlət qeydiyyatında olan kommersiya qurumlarının sayı 166 min təşkil edib, onlardan 104 min 95-nin fəaliyyəti aktiv olub. Kommersiya hüquqi şəxslərin 90,2 faizi məhdud məsuliyyətli cəmiyyət, 1,3 faizi səhmdar cəmiyyəti, 1,1

faizi kooperativ və s. formalarda yaradılıb. 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə aktiv kommersiya qurumlarının sayı 13,9 faiz artıb. May ayının 1-nə dövlət qeydiyyatında olan kommersiya qurumlarının tərkibində aktiv ƏDV ödəyicilərinin sayı 32 min 50 vahid təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 14,4 faiz artım deməkdir.

XİN: “Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı olan qərəzli fikirlərə son qoyulmalıdır”

“Avropa İttifaqı səfirinin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olaraq Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilə cəhdi olan fikirləri qəbul edilməzdir”. Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin mayın 15-də Avropa İttifaqının Ermənistandakı səfiri Andrea Viktorinin mətbuat konfransında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin açıqlamasına istinadən söylədiyi “Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin hüquq və təhlükəsizliyi təmin olunmalıdır” və bu məqsədlə “beynəlxalq mexanizm” yaradılmalıdır” fikir-

lərinə dair bəyanatında bildirilib. Qeyd edilib ki, bu məsələdə ölkəmizin mövqeyi hər kəsə məlumdur. Bildirilib ki, Qarabağ bölgəsi Azərbaycanın suveren ərazisidir və Azərbaycanda yaşayan digər etnik azlıqlar kimi, erməni sakinlərin də hüquq və təhlükəsizliyi ölkəmizin qanunvericiliyi çərçivəsində təmin olunacaq. Azərbaycan tərəfinin erməni sakinlərlə qeyd edilən istiqamətdə dialoq səylərinə maneçilik törədilməməli, ərazi bütövlüyü və suverenlimizə qarşı olan qərəzli fikirlərə son qoyulmalıdır.

Heydər Əliyevin memarı olduğu Azərbaycan bu gün onun arzuladığı nailiyyətləri qazanır

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə səfərdə olan Qazaxıstan Respublikası Parlament Məclisinin sədri Yerlan Koşanovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə bildirişlər ki, S.Qafarova Azərbaycan və Qazaxıstanın dost, qardaş ölkələr olduğunu deyib. Bu gün Azərbaycan-Qazaxıstan əlaqələri siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar

sahələrdə yüksələn xətlə inkişaf etməkdədir. Qazaxıstanlı spiker Bakıya hər səfərində Azərbaycandakı inkişafın şahidi olduğunu söyləyib. Qeyd edib ki, Heydər Əliyevin memarı olduğu Azərbaycan bu gün onun arzuladığı nailiyyətləri qazanır və bu böyük şəxsiyyətin ideyaları həyata keçirilir. Azərbaycan inkişaf edən sabit ölkədir və yerləşdiyi bölgədə özünəməxsus önəmli yer tutur.

Pərakəndə ticarət fəaliyyəti zamanı hansı vergi öhdəliklərinə əməl edilməlidir?

Pərakəndə ticarət fəaliyyəti göstərən təsərrüfat subyektlərində “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunun 7-ci maddəsinin müddəalarına əsasən, satıcı istehlakçıya mal satarkən ona qəbz, mal, kassa çeki və ya digər yazılı sənəd verməlidir. Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 3.1-ci maddəsinin müddəalarına əsasən nağdsız hesablaşmalar 3 formada - bir şəxsin bank hesabından digər şəxsin bank hesabına köçürülməklə (o cümlədən ödəniş alətləri (ödəniş kartları, ödəniş tapşırığı və s.) və ödəniş vasitələri (mobil telefon aparatları, kompüter və digər avadanlıq) ilə, ödəniş terminalı ilə və birbaşa nağd qaydada satıcının bank hesabına köçürülməklə həyata keçirilir. Qeyd olunub ki, pərakəndə satış qaydasında fiziki şəxs təqdim edilən mala görə fiziki şəxs

tərəfindən müəssisənin bank hesabına nağd qaydada ödənilən vəsaitə görə fiziki şəxsə nəzarət kassa-aparatının çeki təqdim edilir. Bundan əlavə, dəyəri birbaşa bank hesabına ödənilmiş mala görə alıcıya nəzarət-kassa aparatının çeki də verildiyindən hesabat dövrü ərzində nəzarət-kassa aparatına vurulmuş məbləğlərin iqtisadi vergiyə cəlb edilməməsi üçün bu məbləğlər barədə məlumat vergi orqanına təqdim edilə bilər.

18-24 may 2023-cü il

Milli Məclisin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi iclası keçirilib

Mayın 16-da Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin xüsusi iclası keçirilib. İclası açan spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, Milli Məclisin xüsusi iclası xalqımızın Ümummilli Lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunub.

Sahibə Qafarova bu yubiley tədbirində iştirak edən xarici ölkələrin parlament sədrlərini və sədr müavinlərini, millət vəkllərini, beynəlxalq təşkilatların təmsilçilərini, diplomatları, bütün qonaqları Milli Məclisin adından səmimi salamlayaraq qeyd edib ki, xüsusi iclasda xarici ölkələrin 12 parlament sədri, 15 sədr müavini, 57 parlament üzvü, 4 beynəlxalq parlament təşkilatının, eləcə də xarici dövlətlərin diplomatik korpusunun təmsilçiləri iştirak edirlər. Spiker diqqətə çatdırıb ki, ümumiyyətlə, xarici ölkələrin 228 nəfər nümayəndəsi Bakıya təşrif buyurub, qonaqlarımızın təmsil etdikləri ölkələrin coğrafiyası dörd qitəni əhatə edir və bu gün iclasda hörmətli qonaqların ürək sözləri dinlənəcək.

rəhbərlik etdiyi, Sovet İttifaqının rəhbərlərindən biri olduğu dövrlərin təhlili göstərir ki, etibarlı və səriştəli siyasi rəhbərlik amili cəmiyyətin və dövlətin inkişafında həlledici rol oynayır. Bu həqiqəti xalqımızın 1988–1993-cü illərin faciəli hadisələri zamanı bir daha yəqin etdiyi-

Sonra Milli Məclisin sədri kürsüyə keçərək böyük şəxsiyyət və müdrik rəhbər Heydər Əliyev haqqında düşüncələrini tədbir iştirakçıları ilə bölüşüb.

Spiker Sahibə Qafarova qeyd edib ki, həqiqi milli liderlər həm sağlığında, həm də dünyasını dəyişəndən sonra onların əməllərinin və ideyalarının sönməz nuru mənsub olduqları xalqın həyatına və tale yoluna işıq salır. O, bildirib ki, Azərbaycanın öz tarixi ərzində yetişdirdiyi ən böyük siyasi və dövlət xadimlərindən biri olan Heydər Əliyevin keçdiyi ömür yolu doğma torpağa və xalqa məhəbbət və sədaqət meyarına çevrilmiş, fəaliyyəti dünya siyasət sənəti xəzinəsinə daxil olmuşdur. Onun sayəsində xalqımız əvvəlcə siyasi və dövlət müstəqilliyinin möhkəm təməlini yaratmış, daha sonra isə müstəqil dövlətini qurmaq, qorumaq və yaşatmaq üçün tarixin verdiyi imkanı reallaşdırma bilmişdir.

Spiker vurğulayıb ki, Heydər Əliyevin dövründə keçmiş SSRİ məkanında İttifaq büdcəsindən dotasiya almayan iki respublikadan birinə çevrilən Azərbaycanın gələcəkdə müstəqil dövlət kimi yaşaya bilməsinə imkan verən zəngin iqtisadi potensial yaradıldı.

Sahibə Qafarova xüsusi vurğulayıb ki, Moskvada çalışanda da Heydər Əliyev Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün qüvvə və bacarığını əsirgəməzdi.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova bir məqama diqqəti cəlb edərək bildirib ki, Heydər Əliyevin Azərbaycana ilk dəfə

ni vurğulayan Sahibə Qafarova deyib ki, respublika rəhbərliyində bir-birini əvəz edən şəxslərin qeyri-peşəkarlığı, bəzən də xəyanət yoluna düşməsi, müxtəlif qüvvələrin hakimiyyət uğrunda mübarizəsi, hərc-mərclik, kaos Azərbaycanı fəlakət həddinə gətirib çıxarmışdı. Ermənistanın azərbaycanlıların kütləvi şəkildə qovulması, Sumqayıt fitnəsi, Qanlı yanvar qırğını, xalqımızın maddi və mənəvi sərvətlərinin talan edilməsi, Xocalı soyqırımı, digər faciələr, Şuşanın, Ləcnin, başqa torpaqlarımızın işğal edilməsi, insanlarımızın öz vətəninə didərgin salınması – bütün bunlar Azərbaycana qarşı yönələn məkrli planın mərhələ-mərhələ həyata keçirilməsinin nəticələri idi.

O vaxt çoxlarında Azərbaycanın bu qədər böyük təhlükələrdən qurtulacağına və 1991-ci ildə bərpa etdiyi müstəqilliyini qoruyub saxlayacağına inamın itdiyini deyən Sahibə Qafarova bildirib ki, 1993-cü ilin iyun ayında Heydər Əliyevin dövlət rəhbərliyinə qayıdışı sayəsində Azərbaycan uçurumun bir addımından geri döndü, itirmək üzrə olduğu siyasi və dövlət müstəqilliyini qoruyub saxlaya bildi, xalqımızın mənlili və ləyaqəti müdafiə olundu.

Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, o vaxt ölkədə cərəyan edən proseslərə Heydər Əliyevin şəxsi müdaxiləsi olmasaydı, bu gün müstəqil Azərbaycan dövləti haqqında danışmaq çox çətin olardı. Ulu Öndərin o dövrdəki fəaliyyətinin

əhəmiyyəti onun belə bir kəlamında çox dəqiq ifadə olunub: **“Tarix dəfələrlə sübut etmişdir ki, xalqın əvəzsiz milli sərvəti olan müstəqilliyin qorunması onun əldə edilməsindən qat-qat ağır və mürəkkəb vəzifədir”.**

Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, tale Heydər Əliyevi xüsusi bir missiya üçün seçmişdi və o özü də bunu hiss edirdi. Bu hiss, bu duyğu ona güc verir, başqalarını aciz edən çətinlikləri aradan qaldırmaqda, xalqımız üçün hazırlanmış buxovları qırmaqda ona kömək edirdi.

Sahibə Qafarova Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ulu Öndərin fəaliyyəti haqqında dediyi sözlərindən sitat götürüb: **“Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin simasında güclü Lideri seçərək, öz taleyini ona etibar etdi və yanılmadı. Azərbaycan xalqı müdrik xalqdır, dəfələrlə ən çətin anlarda, ən çətin dövrlərdə yeganə düzgün müdrik qərar qəbul etmişdir.**

Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycanın Prezidenti kimi misilsiz xidmətləri vardır. Məhz onun qoyduğu yolla bu gün Azərbaycan uğurla gedir”.

Spiker əminliklə bildirib ki, Heydər Əliyev düşüncəsinin və zəhmətinin bəhrəsi olan müstəqil Azərbaycan dövləti daim var olacaq, Ulu Öndərin dediyi kimi, **“əbədiyyətə qədər yaşayacaqdır”.**

Sonra Milli Məclisin xüsusi iclasında iştirak edən xarici ölkə parlamentləri sədrlərinin, parlamentlərin vitse-spikerlərinin, komitə sədrlərinin, parlamentlərarası dostluq qrupları rəhbərlərinin, beynəlxalq təşkilatların başçıların çıxışları dinlənilib.

Tədbirdə Parlamentlərarası İttifaqın sədri Duarte Paçeko, Misir Nümayəndələr Palatasının sədri Hanafi Qibali, Gürcüs-

tan Parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili, İordaniya Nümayəndələr Palatasının sədri Əhməd Ali Safadi, Qazaxıstan Parlamenti Məclisinin sədri Yerlan Koşanov, Qırğızıstan Jokorku Keneşinin sədri cənab Nurlanbek Şakiyev, Mərakeş Nümayəndələr Palatasının sədri Rəşid Əl Alami, Serbiya Milli Assambleyasının sədri Vladimir Orliç, Cənubi Afrika Respublikası Milli Assambleyasının sədri Nosivive Mapisa-Nqakula, Tacikistan Ali Məclisi Nümayəndələr Palatasının sədri Mahmadoir Zokirzoda, Özbəkistan Ali Məclisi Senatının sədri Tənzilə Narbayeva, Əlcəzair Xalq Palatası sədrinin müavini Səlim Şenofi, Belarus Parlamentinin Respublika Şurası sədrinin müavini Valeri Belski, Belarus Parlamentinin Nümayəndələr Palatası sədri-

müstəqilliyini qoruyub saxlaya və möhkəmləndirməyə nail olub. Onun Azərbaycanın tərəqqisi və inkişafında danılmaz xidmətlərindən bəhs ediblər. Ulu Öndərin xilaskarlıq missiyasını uğurla yerinə yetirdiyini vurğulayıblar. Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmasında, nüfuzunun möhkəmlənməsində Heydər Əliyevin önəmli rolunu qeyd ediblər.

Çıxışlarda Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyevin bir çox çətinlikləri dəf edərək öz əzmi ilə ölkəsinin iqtisadi müstəqilliyinin əsasını qoyduğu qeyd olunub. Onun müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında, Azərbaycan dilinin, zəngin mədəni irsinin qorunmasında müstəsna xidmətlərindən danışılıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın dünya ölkələri ilə əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında xidmətləri qeyd olunaraq, onun nəinki Azərbaycan xalqının, dost ölkə xalqlarının da taleyində xüsusi yerinin olduğu bildirilib. Vurğulanıb ki, Azərbaycanın müstəqilliyinin dönməz və əbədi olmasında, iqtisadi potensialının gücləndirilməsində, ölkənin regionda və dünyada nüfuzunun artmasında Heydər Əliyevin müdrik siyasəti önəmli rol oynayır.

İclasda Heydər Əliyevin bütün türk dünyasının birliyi, həmrəyliyi naminə gördüyü işlər, irəli sürdüyü təşəbbüslər, türk dünyasının beynəlxalq nüfuzunun güclənməsinə verdiyi böyük töhfələr qeyd olunub. İclas iştirakçıları müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyev ideyalarının ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən müvəffəqiyyətlə davam etdirildiyini vurğulayıblar.

Bildirilib ki, hazırda Azərbaycan mötəbər beynəlxalq təşkilatlarda da dünya ölkələri ilə əməkdaşlığını uğurla həyata keçirir. Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycan səmərəli fəaliyyət göstərir, bir çox mühüm təşəbbüslərlə çıxış edir.

Çıxışlarda dövlətlərarası əlaqələrin inkişafında parlamentlər səviyyəsində əməkdaşlığın mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi qeyd olunub. Parlament diplomatiyasının xüsusi rolundan danışan qonaqlar Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsi çərçivəsində əlaqələrin möhkəmlənməsinin vacibliyindən bəhs ediblər.

Xarici ölkə nümayəndələri müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu, görkəmli siyasi xadim, dahi şəxsiyyət, xalqın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin əziz xatirəsinin daim hörmət və ehtiramla anılacağı bildiriblər. **Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş Milli Məclisin xüsusi iclasına yekun vuran parlamentin sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, Böyük siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyev bütün xalqlara və ölkələrə böyük ehtiramla yanaşırdı və Azərbaycanın dostlarının sayının çox olmasına çalışırdı. Çünki bilirdi ki, dövlət öz dostları və tərəfdaşları ilə güclüdür.**

Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın naminə yorulmaz fəaliyyəti ilə hələ sağlığında xalqımızın dərin hörmət və məhəbbətini qazanaraq onun qəlbində özünə möhtəşəm abidə ucaltmışdır. Onun ideyaları bugünkü və gələcək nəsillərin əməllərində yaşayır və daim yaşayacaqdır. Nə qədər ki Azərbaycan var, Heydər Əliyev də var olacaqdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, dahi siyasətçi və güdrətli dövlət xadimi Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə may ayının 10-da Daxili

İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının Qospitalında tədbir keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycan Respub-

likasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş, xidməti-vəzifə borclarının icrası zamanı həlak olmuş hərbi qulluqçularımızın xatirəsi bir

dəqiqəlik sükutla yad olunub. Dövlət Himni səsləndirilib. Milli Məclisin deputatı Ziyad Səmədzadə, hərbi ekspert, istefada olan polkovnik Elxan Sıxəliyev, Bakı Dövlət Universitetinin professoru İsmayıl Əliyev, şəhid ailələrinin üzvləri tədbirdə iştirak ediblər. Hərbi hissənin şəxsi heyəti qarşısında çıxış edən qonaqlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyatı, çoxşaxəli fəaliyyəti barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, Heydər Əliyev öz xalqını zamanın mürəkkəb tarixi-siyasi sınaqlarından uğurla çıxarmış və ardıcıl mübarizə apararaq onu müstəqilliyə qovuşdurmuş qüdrətli şəxsiyyətdir. Həmçinin əlavə edilib ki, Azərbaycana rəhbərliyi dövründə Heydər Əliyev özünün qeyri-adi idarəçilik bacarığı, polad iradəsi və yüksək vətənpərvərliyi sayə-

sində, uzaqqörən və məqsədyönlü qərarları ilə çox qısa müddətdə respublikamızda sosial-iqtisadi, elmi-texniki və mədəni sahələrin inkişafında böyük sıçrayışa nail olub. Tariximizin gedişatının və həyatımızın ahənginin köklü surətdə dəyişdiyi, azadlıq və müstəqillik duyğularının milli düşüncəmizdə üstünlük təşkil etməyə başladığı bu illər Azərbaycanın quruculuq salnaməsinin ən parlaq səhifələridir. Daha sonra “Heydər Əliyev və 44 günlük Zəfər yolu” sənədli filmi nümayiş etdirilib. Tədbirin rəsmi hissəsinin sonunda Qospitalın komandiri, Əməkdar həkim, tibb xidməti polkovniki Şəmsəddin Heydərov çıxış edərək, gələcək qonaqlara minnətdarlığını bildirib. Sonda qonaqlarla xatirə şəkl çəkilib və tədbir musiqi proqramı ilə davam etdirilib.

В Баку прошла конференция, посвященная роли Движения неприсоединения в век глобальных вызовов

В Баку прошла международная конференция "Усиление Африки и продвижение многосторонности в век глобальных вызовов: роль Движения неприсоединения". Конференция проводилась при совместной

организации Центра анализа международных отношений и министерства иностранных дел Азербайджана. Конференция посвящена Дню Африки, который отмечается ежегодно 25 мая. Целью конференции является объединение

политиков и экспертов из стран Африки и стран-членов Движения неприсоединения для обсуждения стратегий усиления Африки и продвижения мультилатерализма в глобальных геополитических условиях. В мероприятии приняли участие представители мозговых центров и внешнеполитических ведомств из стран-членов Движения неприсоединения, представители дипломатического корпуса и правительства Азербайджана, а также местные эксперты.

SOCAR и JBIC будут сотрудничать в сфере декарбонизации

Государственная нефтяная компания Азербайджана SOCAR и Японский банк для международного сотрудничества (JBIC) подписали Меморандум о взаимопонимании по развитию сотрудничества в области декарбонизации. Документ был подписан 16 мая в ходе Ежегодного собрания Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) в Узбекистане. Согласно меморандуму, SOCAR и японские компании ускорят реализацию проектов, способствующих сокращению выбросов углерода. В соответствии с глобальной тенденцией к

декарбонизации компании будут обмениваться информацией о внедрении низкоуглеродных технологий, включая проекты CCS (улавливание и хранение углерода) и CCUS (улавливание, использование и хранение углерода), проекты по

производству водорода и аммиака. SOCAR и японские компании будут развивать сотрудничество по проектам, способствующим сокращению выбросов углекислого газа и улучшению состояния окружающей среды.

Количество участников выставки Caspian Agro выросло на 30%

Об этом сказал главный директор Caspian Event Organization Фарид Мамедов на церемонии открытия 16-й международной сельскохозяйственной выставки Caspian Agro и 28-й международной выставки пищевой промышленности InterFood Azerbaijan.

По его словам, в выставке пищевой промышленности участвуют более 160 компаний из 17 стран. «Компании из

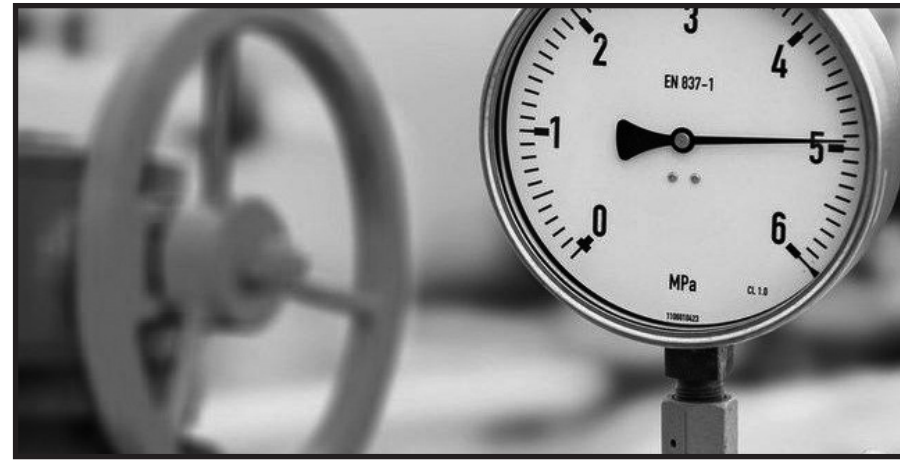
таких секторов, как продовольствие, напитки, технологии, цифровизация производства

сельхозпродукции представляют свою продукцию на выставке», - сказал он.

Азербайджан обеспечивает около 30% годового потребления газа Болгарии

Азербайджан обеспечивает около 30 процентов годового потребления газа Болгарии, сказал в эксклюзивном интервью Trend чрезвычайный и полномочный посол Болгарии в Азербайджане Руслан Стоянов.

Посол отметил, что Южный газовый коридор (ЮГК) - масштабный проект, и Азербайджан является важной движущей силой его успешной реализации. "Его реализация стала примером того, чего можно добиться, когда правительства, частные компании и финансовые учреждения мотивированы и готовы работать вместе. Я рад, что Болгария с самого начала участвует в этой инициативе. Конечно, это было бы невозможно без давних дружественных

двусторонних политических отношений между нашими странами, которые естественным образом переросли в стратегическое партнерство. Сейчас Болгария - единственная страна, территорию которой ЮГК напрямую не пересекает, но которая получает 1 миллиард кубометров азербайджанского газа ежегодно. Это составляет около 10

процентов мощности Трансадриатического трубопровода (ТАР) на данном этапе и около 30 процентов годового потребления Болгарии. Таким образом, Азербайджан становится важнейшим энергетическим партнером Болгарии и ЕС в целом в деле реальной диверсификации как источников, так и маршрутов поставок газа", - отметил Руслан Стоянов.

ЕС придется выбирать между Украиной и Турцией

Принятие Украины в Евросоюз (ЕС) может вынудить ЕС отказаться от принятия Турции. Поэтому некоторые члены ЕС «выдохнут с облегчением», если во втором туре президентских выборов в Турции победит Реджеп Тайип Эрдоган, а не его соперник от оппозиции Кемаль Кылычдароглу, который настроен на более тесную интеграцию с ЕС, пишет Politico. «В какой-то момент нам придется дать понять, что Украина и Западные Балканы — это последнее

расширение (Евросоюза). Немыслимо, чтобы ЕС смог поглотить и Турцию, и Украину. Рынок этого не выдержит», - сказал изданию неназванный высокопоставленный

европейский чиновник. Как сообщается, скорее всего, лидеры стран ЕС официально начнут с Украиной переговоры о вступлении на декабрьском саммите.

Турция выступает за хорошие отношения со всеми странами

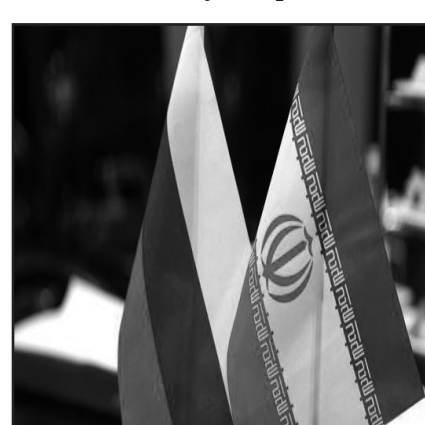
Турция продолжит курс на поддержание хороших отношений со всеми странами, так как это соответствует ее интересам. Об этом заявил президент Реджеп Тайип Эрдоган в совместном эфире телеканалов CNN Türk и Kanal D. Глава государства отметил,

что позитивный настрой в политике Анкары в отношении России, США и других стран Запада, а также Китая не претерпит изменений и после выборов президента Турции. "Нет лидера, на которого я был бы в обиде. Я веду переговоры со всеми ими. Когда вы отбрасываете одну

страну, то проигрываете", - сказал Эрдоган. Президент Эрдоган приветствовал активное участие граждан Турции в прошедших в воскресенье в стране выборах. Он выразил надежду, что аналогичная атмосфера будет царить и во втором туре голосования 28 мая.

Иран и Россия могут создать энергетический консорциум

Иран и Россия рассматривают возможность создания энергетического консорциума, включающего компании двух стран, для

увеличения добычи нефти и газа. Об этом сообщило во вторник агентство Shana со ссылкой на советника министра нефти исламской республики Хосейна Шамели, передает Trend со ссылкой на ТАСС. По информации агентства, Шамели, выступая на церемонии открытия деловой встречи между представителями иранских и российских нефтегазовых компаний в Тегеране, отметил, что РФ и Иран

играют "фундаментальную роль" в удовлетворении мировых потребностей в энергии. По мнению советника министра нефти исламской республики, частный сектор двух стран может сыграть значительную роль в подготовке основы для обмена опытом в сфере образования и создания новых финансовых механизмов для ускорения развития двусторонних отношений.

В Армении обсуждали возможность выхода из ОДКБ

Совет безопасности Армении в сентябре 2022 года обсудил возможность выхода из ОДКБ, однако

принял решение сохранить членство в организации. Об этом во вторник на брифинге заявил

заместитель министра иностранных дел Армении Мнацакан Сафарян. «Судя по всему, это обсуждалось на заседании Совета безопасности, по-моему, обсуждалось в сентябре 2022 года. Было решено не делать этого шага, остаться в организации. На данный момент о выходе из ОДКБ речи не идет, остальное будет обсуждаться по ситуации», - отметил он.

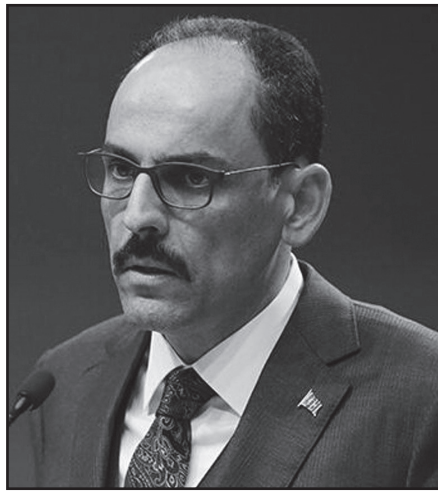

18-24 may 2023-cü il

Prezident seçkilərinin ikinci turunda Ərdoğanın qazanması daha asan olacaq

Türkiyədə mayın 28-də keçiriləcək prezident seçkilərinin ikinci turunda prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qazanması daha asan olacaq, lakin buna baxmayaraq çalışmağa qaldığımız yerdən davam edirik. Trend TurkicWorld-a istinadən xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyə Prezidentinin rəsmi nümayəndəsi İbrahim Kalın jurnalistlərə açıqlamasında bildirib.

"Seçkilərdə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qalib gəlməsi Türkiyəyə inanan hər kəsin qələbəsidir. Çünki biz seçicilər arasında ayrışdırmıq",

- deyə İ.Kalın əlavə edib. Qeyd edək ki, Türkiyədə mayın 14-də keçirilən prezident və parlament seçkilərində, ümumilikdə, 60 milyona yaxın

insan iştirak edib. Seçkilərdə Türkiyə prezidenti, Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AK Parti) rəhbəri Rəcəb Tayyib Ərdoğan 49,50%, Cümhuriyyət Xalq Partiyası (CHP) namizədi Kamal Kılıçdaroğlu 44,89%, Ata İttifaqı namizədi Sinan Oğan 5,17%, Memleket Partiyasının namizədi Muharrem İncə isə 0,44% səs toplayıblar. Prezident seçkilərində heç bir namizəd 50%-dən çox səs toplamadığı üçün seçilmək hüququ qazanmayıb və 28 may tarixində Türkiyədə prezident seçkilərinin ikinci turu keçiriləcək.

"G7" ölkələri Rusiyanın enerji sektoruna qarşı yeni tədbirlər elan edəcək

Yaponiyada keçiriləcək sammitdə "G7" ölkələrinin liderləri Rusiya Federasiyasının enerji sektoruna qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsi, anti-Rusiya məhdudiyyətlərindən yayınmanın qarşısını alınması, eləcə də ixrac məhdudiyyətləri barəsində yeni tədbirləri elan etmək niyyətindədirlər.

Onun rəsmi şəxslər arasında olan mənbələrinə görə, "G7" dövlətlərinin liderlərinin mayın 19-21-də keçiriləcək iclasında elan edəcəkləri yeni tədbirlər "üçüncü ölkələrin iştirakı ilə sanksiyalardan yayınmanın" qarşısının alınmasına,

Rusiya Federasiyasının enerji sektoruna zərərin vurulmasına, habelə "Rusiya Federasiya-

sı Silahlı Qüvvələrinə dəstək verən ticarətin məhdudlaşdırılmasına" yönəldiləcək.

ABŞ Rusiyanı terrorizmin sponsoru kimi tanıya bilər

"ABŞ Dövlət Departamenti Rusiyanın Ukraynada işğalı zamanı törətdiyi cinayətlərə görə terrorizmin dövlət himayədarı kimi tanınmasını istisna etmir". Bunu ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken deyib. Senator Lindsai Qremlin Dövlət Departamentinin artıq qərarını verdiyi və Rusiyanı heç vaxt terrorizmin sponsoru kimi ta-

nımayacağı ilə bağlı sualına Blinken belə cavab verib: "Heç vaxt heç bir zaman demə".

Qeyd edək ki, ABŞ qanunlarına görə, Dövlət Departamenti ölkələri terrorizmi himayə edən ölkələr siyahısına daxil etmək, eləcə də onları istisna etmək hüququna malikdir. Martın əvvəlində Blinken Rusiya Federasiyasının bu siyahıya əlavə edilməsinin arzu olunmaz nəticələrə səbəb ola biləcəyini bildirmişdi.

"ABŞ Çinlə soyuq müharibə istəmir"

"ABŞ Çinlə" münaqişə və ya soyuq müharibə istəmir. Bunu ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken Konqresdə dinləmələr zamanı deyib. Onun sözlərinə görə, ABŞ Çinə öz hərəkətlərini dikte edə və ölkənin siyasi trayektoriyasını müəyyən edə bilməz, lakin öz baxışını təbliğ etmək və rəqabət aparmaq hüququna malikdir.

Bundan əvvəl Çin Müdafiə Nazirliyinin sözçüsü Tan Kefei ABŞ-ın Rusiya və Çin arasında müttəfiqlik barədə bəyanatlarını "köhnəmiş blok düşüncəsi" adlandırıb.

Həmçinin NATO-nun hərbi komitəsinin rəhbəri Rob Bauer bildirib ki, aliyans Çin üçün hərbi planlar hazırlamır, əsas diqqəti Rusiya və bir sıra terrorçu qruplarla qarşıdurma yönəldir. Bauer qeyd edib ki, bir sıra NATO ölkələri Çin üçün belə planlar hazırlayıb, lakin bu, NATO-nun ümumi hərbi söylərinin bir hissəsi deyil.

Avropada ərzaq inflyasiyası rekord həddə çatıb

Avropanın yeddi ölkəsi, o cümlədən Britaniya, Almaniya və Fransa mart ayında müasir tarixdə ən yüksək illik ərzaq inflyasiyası ilə üzləşiblər. Rusiyada isə qiymət artımı aşağıdır - cəmi 2,4%. Martda tarixi maksimumlar Slovakiya (28,2%), Polşa (24%), Almaniya (21,2%), İngiltərə (19,2%), Belçika (18%), Fransa (15,9%) və Lüksemburqda (13,3%) qeydə alınıb. Bu ölkələr arasında inflyasiya 2022-ci ilin

martından bəri ən çox sürətlənən Fransada olub (5,5 dəfə). Eyni zamanda Almaniya, Belçika, İngiltərə və Lüksemburqda üç dəfədən çox, Slovakiya və Polşada isə iki dəfədən çox artıb. Bununla belə, yazda ərzaq qiymətlərində maksimum artım Macarıstanda müşahidə olunub və təxminən 45% təşkil edib. İkinci yerdə Slovakiya, üçüncü yerdə isə 27,6 faizlə Litva qərarlaşıb. Dördüncü sırada Ukrayna (26,8%), ilk beşliyi

Serbiya (25,4%) bağlayır. Mart ayında 20%-dən yuxarı ərzaq inflyasiyası daha doqquz ölkədə qeydə alınıb: Estoniya, Latviya, Polşa, Çexiya, Moldova, Şimali Makedoniya, Rumıniya, Almaniya və Bolqarıstan. Ərzaq inflyasiyasının ən aşağı göstəriciləri Norveç (8,6%), Kipr (7,1%) və İsveçdə (6,3%) müşahidə olunub. Rusiyada ərzaq və alkoqolsuz içkilərin qiymətlərinin artım tempi 2,4% təşkil edib.

Rusiya iqtisadiyyatının 2024-cü ildə 1% artıma qayıdacağı gözlənilir

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB) 2023-cü ildə Rusiyada iqtisadi azalma proqnozunu iki dəfə azaldaraq 1,5%-ə endirib və 2024-cü ildə ÜDM-in artımı proqnozunu dəyişməyərək 1% səviyyəsində saxlayıb. Bu barədə bankın regionda iqtisadiyyatın vəziyyəti ilə bağlı çərşənbə axşamı dərc olunmuş hesabatında deyilir. Fevral ayında yayılan əvvəlki proqnozda 2023-cü ildə Rusiya iqtisadiyyatının 3% azalacağı, gələn il isə 1% artacağı deyildi. Əvvəllər mərkəzi ofisi Londonda yerləşən Bankın

ekspertləri Rusiya iqtisadiyyatının 2022-ci ildə 3,5% azalacağını gözləyirdilər. Çərşənbə axşamı dərc edilən hesabatda qeyd edildiyi kimi, azalma 2,1% təşkil edib. Bunun əsas səbəbi kimi "yüksək enerji qiymətlərinin irimiqyaslı sanksiyaların mənfi təsirini qismən yumşaltması" göstərilir. Eyni zamanda, AYİB bildirir ki, enerji daşıyıcılarının qiymətlərinin aşağı düşməsi və Qərbi ölkələrinin Rusiya nefti və neft məhsullarının qiymətlərinə yuxarı həddi tətbiq etməsi "ixracın həcmində və dövlət gəlirlərinə mənfi təsir göstərəcək".

Türkiyə üçün iqtisadi artım proqnozu aşağı salındı

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB, EBRD) fevral ayında baş verən zəlzələnin iqtisadiyyata mənfi təsiri və kredit şərtlərinin ağırlaşacağı səbəbləri ilə 2022-ci il üzrə Türkiyədə iqtisadi artım proqnozunu 3 faizdən 2,5 faizə endirib. AYİB 2024-cü il üçün iqtisadi artım proqnozunu 3 faiz səviyyəsində saxlayıb. İnkişaf etməkdə olan Avropa, Mərkəzi Asiya və Şimali Afrika ölkələrindən ibarət geniş coğrafiyada fəaliyyət göstərən AYİB region ölkələri üçün makroiqtisadi proqnozlarını yeniləyib. AYİB-in baş iqtisadçısı Beata Javorcik Türkiyədəki seçkilərdə kimin qalib olmasından asılı olmayaraq kredit şərtlərinin daha da sərtləşdiriləcəyini nəzərdə tutduqlarını bildirib.

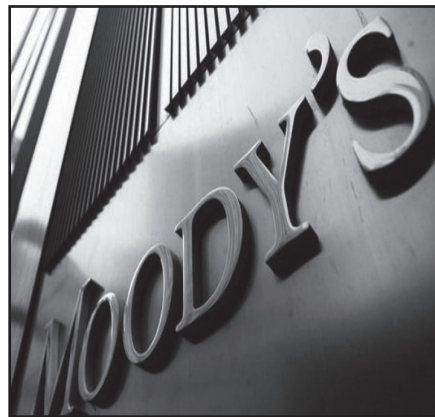
Ukrayna 2024-cü ildə NATO üzvü ola bilər

"Ukrayna 2023-cü ildə Vilnüsədə deyil, 2024-cü ildə Vaşinqtonda keçiriləcək sammitdə konkret tarixlərlə NATO-ya dəvət ala bilər". Bunu Ali Radanın NATO Parlament Assambleyasındakı daimi nümayəndə heyətinin rəhbəri Yeqor Çernev milli telemarafonun efirində deyib. Onun sözlərinə görə, Kiyev silahlı münaqişə başa çatdıqdan sonra NATO-ya daxil olmaq barədə Qərbi ölkələrindən təminat almaq istəyir.

Moody's Türkiyədəki seçkiləri qiymətləndirdi

Qlobal kredit reytingi agentliyi Moody's Türkiyədəki seçkiləri qiymətləndirib. Moody's dərc etdiyi qiymətləndirmədə, yeni Ərdoğan dövrünün - "mövcud qeyri-ortodoks (ənənəvi olmayan, qaydalara əks - red) siyasətlərin, çox yüksək inflyasiya ilə bərabər makroprudensial tədbirlərin və ağır məzənnə təzyiqlərinin" davam etməsi ola

biləcəyini qeyd edib. Qiymətləndirmədə Kamal Kılıçdaroğlunun qələbəsinin ortodoks siyasətlərə (ənənəvi qaydalara - red) qayıtmaq ehtimalını artıracağını və bu siyasətlərin effektiv şəkildə həyata keçiriləcəyi təqdirdə bunun uzunmüddətli perspektivdə kredit reytinginə müsbət təsir göstərə biləcəyi qeyd edilib.

Canet Yellen yenidən defolt riski barədə xəbərdarlıq edib

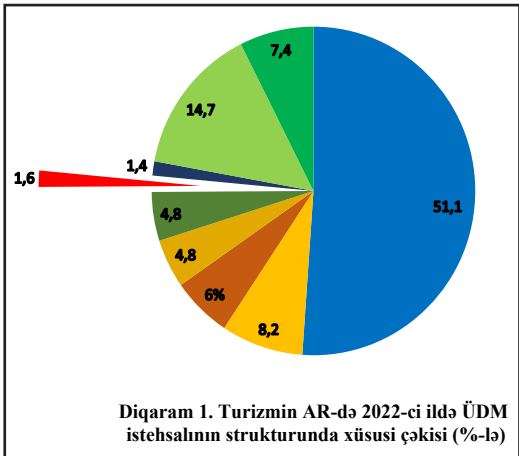
ABŞ-ın maliyyə naziri Canet Yellen yenidən Konqres liderlərinə məktub göndərərək, hakimiyyət orqanlarının milli borc limitini artırmadan iyunun 1-dək öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəklərini bildirib. "Biz hələ də hesab edirik ki, Konqres iyunun əvvəlinə və potensial olaraq iyunun 1-nə qədər borc tavanını artırmaq və ya ləğv etmək üçün tədbirlər görməyə, Xəzinədarlıq hökumətin bütün öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcək", -

deyər Yellen söyləyib. Maliyyə naziri mayın əvvəlində də Konqres liderlərinə oxşar məktub göndərmişdi. Bir çox respublikaçılar büdcə islahatları olmadan dövlət borcunun səviyyəsinin artırılmasını əleyhinə idilər. ABŞ Prezidenti Co Bayden Konqreslə xərclərin azaldılmasını müzakirə etməyə hazır olsa da, ölkənin defolt təhlükəsi altında olmadığını hesab edir. Mayın 13-də o, danışıqlarda irəliləyiş barədə məlumat verib.

AZƏRBAYCANDA TURİZM SƏNAYESİ: MÜASİR VƏZİYYƏTİ, PROBLEMLƏRİ VƏ PERSPEKTİVLƏRİ

Müzəffər ordumuzun və ölkə başçısının rəhbərliyi sayəsində İkinci Vətən müharibəsində zəfər çalan dövlətimiz özünün ərazi bütövlüyü ilə təhlükəsizliyini təmin etdi. Hazırda Azərbaycan Respublikası (AR) Cənubi Qafqazda sülhün qaranlı olmaqla özünün sosial-iqtisadi nailiyyətlərini artırmaqdadır. Davamlı inkişaf strategiyası ilə irəliləyən ölkəmiz milli iqtisadiyyatında yeni-yeni nailiyyətlər qazanmaqla özünün makroiqtisadi göstəricilərini yüksəltməkdədir. Belə ki, ümumi daxili məhsul (ÜDM) göstəricisinin ötən ildə artması nəticəsində onun 133,8 mlrd. manat təşkil etməsi, eləcə də qeyri-neft sektorunun 9,1% (69826 mln. manat) çoxalması cari ildə də iqtisadiyyatımızın artıma meyilli olacağına proqnoz etməyə əsas verir. AR-in Dövlət Statistika Komitəsinin (DSK) məlumatlarına istinadən ÜDM istehsalının 51,1%-i sənaye, 8,2%-i ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6%-i nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 4,8%-i kənd təsərrüfatı (k/t), meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 4,8%-i tikinti, 1,6%-i turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə, 1,4%-i informasiya və rabitə sahələrinin, 14,7%-i digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 7,4%-ni təşkil etmişdir (diqram 1).

Hesablamalara görə, ölkə üzrə əhalinin bir nəfərinə 2022-ci ildə ÜDM-in 13292,2 manatı düşmüşdür. Hazırda global iqtisadiyyatın təzyiq altında olduğu və dünya ölkələrinin hərbi-siyasi qarşıdurmalarının gərginləşdiyi bir dövəmdə milli iqtisadiyyatımızdakı irəliləyişlər təqdirəlayiqdir. Ölkə büdcəsinə gəlir gətirən və onun çoxaldılmasına zəmin yaradan sahələrdən biri də turizm sənayesidir. Məhz turizm sektorunun daha da inkişaf etdirilməsi və mövcud şəraitdən hərtərəfli istifadə olunması istiqamətində tədbirlərin görülməsi gələcəkdə ölkəmizə daha çox dividendlər gətirə bilər. Ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişaf dövrlərinə müfəssəl nəzər salsaq, burada böyük potensial olduğunu görmək mümkündür. AR-də turizm sənayesinin inkişafını dövrlərə ayırırsaq, onu 2 yerə: sabiq itti-

faq dövrünə və müstəqillik qazandıqdan sonrakı dövrlərə bölmək olar. Sovetlər İttifaqı dövründə ölkəmizdə turizmin inkişafı o qədər geniş vüsət almamışdır. Həmin dövrlərdə yeraltı və yerüstü sərvətlərə malik olan respublikamızda turizmin inkişafı üçün o qədər də əlverişli şərait yaranmamışdır. Zəngin təbii sərvətlərə malik olsa belə, ölkəmizin turizm resurslarından məhdud miqyasda istifadə edilirdi ki, bu da adı çəkilən sahədə əldə edilən nailiyyətləri artırmağa imkan yaratmırdı. Böyük inkişaf perspektivlərinə malik olan turizm sahəsinin tərəqqisinə kifayət qədər maliyyə resurslarının ayrılması və onun irəliləyişinin mərkəzdən asılı olması sanki bu sahənin yüksəldilməsində problemlər yaradaraq onu buxovlayırdı. Böyük turizm potensialına malik olmasına baxmayaraq, respublikamız nəticə etibarlı ilə bir o qədər də tanınmırdı. Müstəqillik əldə edən Azərbaycanın ilk illərində üzdənəraq erməni qəsbkarları ilə qarşıdurmanın yaranması, eləcə də yaradılan qeyri-stabil vəziyyət turizm sənayesinin də inkişaf etdirilməsinə təsirsiz ötürmədi. Üstəlik Qarabağ və ətraf bölgələrin işğal altında olması bu sahənin inkişafında çoxsaylı problemlər törətdi. Yaranmış qeyri-stabil vəziyyət və milli təhlükəsizliyimizə olan təhdidlərlə yanaşı, turizm sənayesinin üstün sahə kimi inkişaf etdirilməsinə, ölkə ərazisinin beynəlxalq səviyyədə tanınmasına imkan vermirdi. Bütün qeyd olunanlara rəğmən, turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsi üzrə qanunvericilik bazasının da hərtərəfli işlənilməsinə çox böyük ehtiyac duyulurdu. Eyni zamanda, respublikanın turizm sənayesinin beynəlxalq tələblərə cavab verməsi yönündə bir dönüş yaradılmalı və AR-in global səviyyədə turizm bazarına qoşulmasının bir növ əsası qoyulmalı idi. Azərbaycanda turizm infrastrukturunun inkişafı, dünya standartlarına cavab verən turizm xidmətlərinin yaradılması turizmin genişləndirilməsi istiqamətində hüquqi bazanın və dövlət tənzimlənməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsinin vacibliyini meydana çıxardı. Ulu Öndər H.Ə.Əliyevin respublikamıza rəhbərliyi dövründə ölkə prezidentinin fərmanı ilə “AR-də 2002-2005-ci illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı” (27.08.02) qəbul olundu. Turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsi üzrə bu Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi ölkəmizdə iqtisadi, ekoloji və sosial tələbatlara uyğun müasir turizm sənayesi sahələrinin yaranmasına güclü təkan verdi. Milli turizm sektorunun inkişafında impuls yaratmaqla bu proqram turizm sənayesinin ölkə iqtisadiyyatında gəlir əldə ediləcək bir biznes sferasına çevrilməsinə zəmin yaratdı. Azərbaycanda turizm resurslarından

səmərəli istifadə edilməsi və onun beynəlxalq səviyyədə tanınması məqsədilə ölkə başçısı cənab İ.H.Əliyevin 6.04.10-cu il Sərəncamı ilə “AR-də 2010-2014-cü illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı” təsdiq edilmişdir. Adı çəkilən proqramın gerçəkləşdirilməsi də turizm sənayesinin inkişafına yeni töhfələr verməklə respublika ərazisindəki təbiət abidələrinin, həmçinin milli-mədəni irsimizin hərtərəfli öyrənilməsinə əlverişli şərait yaratdı. Ali Baş Komandanın 15.02.11-ci il tarixli Sərəncamı ilə AR-də 2011-ci ilin “Turizm ili” elan edilməsi və müxtəlif illərdə onun qəbul etdiyi bir sıra sərəncamlarla turizm sənayesinin inkişafı üzrə görülmən tədbirlər iqtisadiyyatın bu sahəsinin dövlətimizin diqqət mərkəzində olduğunu göstərir. Milli iqtisadiyyatımızın hərtərəfli inkişaf etdirilməsi məqsədilə 6.12.16-cı ildə Prezident Fərmanı ilə AR-də ixtisaslaşdırılmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi (SYX) təsdiqləndi. Turizm sənayesinin inkişafı ilə bağlı qəbul olunan SYX-də 2020-ci ilədək, 2025-ci il və ondan sonrakı dövrlərə baxılan sahənin uzunmüddətli inkişaf strategiyası və turizmin dayanıqlı surətdə hərtərəfli inkişaf etdirilməsilə əlaqədar kompleks tədbirlər görülməsi öz əksini tapdı. Bu dövlət sənədi turizm sənayesində əməkdaşlığı və inkişafı dəstəkləməklə gələcəkdə milli-mənəvi dəyərlərə müvafiq turizm təcrübəsinin ölkəmizdə yaradılmasına və keyfiyyətli xidmətlərin göstərilməsinə gətirib çıxaracaqdır. AR-də qeyri-neft sektorunun əsas sahələrindən biri kimi turizm sənayesinin inkişafı ilə əlaqədar qəbul olunan, SYX-dən irəli gələn vəzifələri həyata keçirmək məqsədilə prezidentin sərəncamı ilə ölkəmizdə AR-in Turizm Şurasının (01.09.16) yaradılması qərara alındı. Yaradılan bu Şura turizm sənayesindəki vəziyyəti təhlil etməklə yaranan problemlərin aradan götürülməsi, dövlət qurumlarının vəzifələrinin icra edilməsinin koordinasiya, turizmin inkişaf etdirilməsilə əlaqədar digər mühüm layihələrin həyata keçirilməsi və s. məsələlərin həll edilməsi istiqamətində mühüm qərarlar qəbul edir. Ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişafına dəstək olmaqla ölkə başçısının 20.04.18-ci il tarixli “Mədəniyyət və turizm sahəsində dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” Sərəncamı ilə AR Turizm və Mədəniyyət Nazirliyinin əsasında Dövlət Turizm Agentliyi yaradıldı. Bu Agentliyin fəaliyyəti əsasnaməyə uyğun olaraq özünün tabeliyində olan dövlət qoruqlarındakı tarix və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi üzrə dövlət siyasətinin həyata keçirilməsindən ibarətdir. Ümummilli Liderimizin qoyduğu yolun davamı olaraq turizm sənayesində

Əmirov İmran Balamirzə oğlu Sumqayıt Dövlət Universiteti, Biznesin təşkili və menecment kafedrası, baş müəllim

idarəetməni təkmilləşdirmək və mövcud ehtiyatlardan effektiv istifadə etmək məqsədilə ölkə prezidentinin 27.12.21-ci il tarixli qərarı ilə “Turizm haqqında AR-in qanunu” qəbul olundu. Ölkəmizin əsas qanununa (AR-in Konstitusiyasına) uyğun olaraq hazırlanan bu qanun 5 fəsil və 22 maddədən ibarət olmaqla özlüyündə turizm sahəsində dövlət idarəetməsinin əsaslarını, tənzimləmə mexanizmlərini, ehtiyatlardan istifadə olunmasını və digər məsələləri cəmləşdirir. Beləliklə, hər 2 dövəmdə həm İttifaq, həm də müstəqillik dövrlərində turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində qəbul edilən qərarlar və qanunlar turizmin hüquqi bazasını yaratdı. Bərqərar olunmuş hüquqi əsaslar üzərində turizm sənayesində münasibətlər nizamlanmaqla mövcud ehtiyatlardan effektiv istifadə edilməyə başlandı. Qəbul olunan Dövlət Proqramlarının gerçəkləşdirilməsi nəticəsində turizm sənayesinin daha da inkişaf etdirilməsi və beynəlxalq səviyyədə tanınması

məqsədi ilə xarici sərmayədarların cəlb edilməsilə yanaşı, beynəlxalq standartlara uyğun otellər inşa edildi. Dövlətçiliyimizin inkişaf təməllərindən birinə çevrilən turizm sənayesi bir çox tarixi və mədəni abidələrimizin bərpa edilməsi və gələn qonaqların istifadəsinə təqdim edilməsi sayəsində yeni bir inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu. Ölkəmizdə ilk dəfə Turizm Filmləri Festivalının, eləcə də turizm sənayesinin beynəlxalq səviyyədə inkişaf etdirilməsi istiqamətində Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən qabaqcıl (Almaniya, Avstriya və s.) təşkilatlar və kütləvi informasiya vasitələrindən ibarət nümayəndələrə info-turların keçirilməsi Azərbaycanı dünyada turizm ölkəsi kimi bir daha tanıtdı. Ölkələr arasında turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsi məsələləri ilə əlaqədar əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üzrə çoxşaxəli işlər görüldü. Son dövrlərdə AR ilə Fransa, Qətər, Yunanistan, İordaniya Krallığı, bir sıra MDB ölkələri və digər dövlətlər arasında turizm sektorunun inkişaf etdirilməsi sahəsində müqavilələrin bağlanması bu sahənin uzunmüddətli perspektivdə töhfələr verəcəyini bir daha təsdiqləyir (cədvəl 1). Ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsində yeni bir mərhələnin yaranması və onun beynəlxalq standartlara cavab verməsi bir sıra amillərdən asılıdır. Odlar yurdu kimi tanınan ərazimizdə turizmin inkişafının təməlinə onun əsrarəngiz təbiəti, flora və faunası, mövcud coğrafi landşaftı, turizm resursları, Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyi, qədim mədəniyyəti və tarixi irsi, kədr potensialı və digər önəmli amillər dayanır. Baxılan amillərə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən sanatoriya-kurort müəssisələrinin, otellərin, turagentlərin və turoperatorların effektiv fəaliyyətini, eləcə də Azərbaycana gələn turistlərə xidmət göstərən nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin beynəlxalq standartlara uyğun təşkilini və s. daxil etmək olar. Bilavasitə adı çəkilən amillərdən və mövcud potensialdan səmərəli istifadə edilməsindən asılı olaraq ölkəmizə gələn turistlərin sayında artımlar qeydə alınır.

(davamı gələn sayımızda)

Son illərdə AR-də sanatoriya-kurort müəssisələrinin sayı						Cədvəl 1
No	Göstəricilər	2015	2016	2019	2021	2022
1	Sanatoriyalar	32	30	28	28	32
2	Onlarda çarpayılar	5726	5616	5266	5266	5657
3	Uşaq sanatoriyaları	13	13	12	12	12
4	Onlarda çarpayılar	910	910	860	860	860
5	İstirahət evləri, profilaktoriyalar, pansonatlar və sağlamlıq mərkəzləri	23	23	15	13	11
6	Onlarda yerlərin sayı	2658	2658	1926	1675	1822

Kişinyov forumunda Qarabağın iqtisadi potensialı haqqında məlumat verilib

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının (ASK) vitse-prezidenti Kişinyov şəhərində keçirilən Forumda Qarabağın iqtisadi potensialı haqqında məlumat verib. ASK-dan bildirilib ki, Azərbaycanı tədbirdə təmsil edən Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının vitse-prezidenti Vüqar Zeynalov işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan yenidənqurma işləri, Qarabağın iqtisadi potensialından danışib. Forumda müxtəlif ölkələrin iş adamları arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, həm Moldova-də, həm də regionda iqtisadiyyatın müxtəlif sek-

torlarına aid mövzular geniş müzakirə olunub. Kişinyovda keçirilən beynəlxalq iqtisadi və investisiya forumunda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini təmsil edən 15 ölkənin iş adamları iştirak edib. Forumda Moldova, İtaliya, Rumıniya, Ukrayna, Gürcüstan, Azərbaycan, Bolqarıstan, Macarıstan, Avstriya, Almaniya, Yunanıstan və Tacikistan təmsil olunub.

“Kənd təsərrüfatında proseslər avtomatlaşdırılmalıdır”

“Kənd təsərrüfatı sahəsində böyük həcmdə məlumatların istifadəsi bu sektorun inkişafını sürətləndirməyə imkan verəcək”. Bunu “Agrodairy” MMC-nin baş direktoru Niyazi Əmirbəyov “GSMA Mobile 360 Eurasia 2023” mövzusunda tədbirdə deyib. Onun sözlərinə görə, kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafının növbəti mərhələsi süni intellektə əsaslanır. “Məlumatların sürətli və keyfiyyətli emalı, həm-

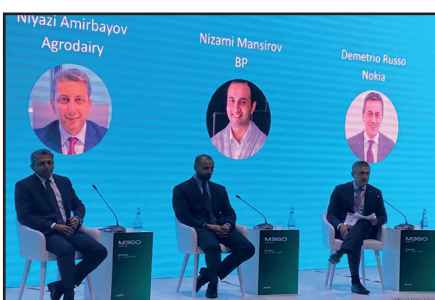
çinin düzgün qərarların qəbulu üçün süni intellekt tətbiq olunmalıdır. Həmçinin daha çox effektivliyə nail olmaq üçün kənd təsərrüfatı prosesləri avtomatlaşdırılmalı və istehsalatda internet bağlantısı təmin edilməlidir. Hesab edirik ki, kənd təsərrüfatı sektorunda telekommunikasiyaların istifadəsi ucqar rayonların inkişafını sürətləndirməyə imkan verəcək”, - deyər N.Əmirbəyov əlavə edib.

Latviya şirkətləri Qarabağdakı bərpa proseslərində iştirak etmək istəyir

“Latviya Qarabağdakı bərpa proseslərində iştirakda maraqlıdır”. Bu barədə Latviya Xarici İşlər Nazirliyindəki mənbədən məlumat verilib. XİN-dən verilən məlumata görə, Latviya səfirliyi ölkənin şirkətlərini Azərbaycanın erməni işğalından azad olunmuş ərazilərdəki yenidənqurma prosesləri, xüsusən yaşıl enerji zonalarının yaradılması, su təchizatının və tullantıların idarə olunması, infrastruktur layihələri, binaların layihələndirilməsi, həmçinin tarixi və mədəniyyət abidələrinin restavrsiyası barədə məlumatlandırmağa davam edir. “Biznes cəmiyyətimiz inkişaf proseslərini izləyir və işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası üzrə

mümkün əməkdaşlıq formalarını müəyyənləşdirməyə çalışır. Hazırda Latviya tərəfi tikinti və restavrsiya kimi sahələrə xüsusi maraq göstərir. Enerjiyə qənaət edən işıqlandırma həllərinin hazırlanması üzrə Vizulo şirkətimizin nümayəndələri Prezident Eqils Levitsin Azərbaycandakı rəsmi səfərində iştirak ediblər. Ümid edirik ki, bu Qarabağdakı bərpa proseslərində iştirak üçün stimül olacaq”, - deyər nazirlikdəki mənbədən bildiriblər. Eyni zamanda, mənbənin qeyd etdiyi kimi, Latviya Azərbaycanla İKT, “ağıllı” enerji və yaşıl texnologiyalar kimi sahələrdə əməkdaşlığın gələcək perspektivlərinin öyrənilməsində maraqlıdır.

Bakıda “GSMA M360 EURASIA 2023” beynəlxalq konfransı keçirilib

Mayın 16-da “GSMA M360 EURASIA 2023” beynəlxalq konfransı öz işinə başlayıb. Azərbaycan Respublikası Rə-

qəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin dəstəyi və Azercell-in baş sponsorluğu ilə Azərbaycanda təşkil olunmuş “GSMA M360 EURASIA 2023” beynəlxalq konfransı mühüm sahə tendensiya və tendensiya ətrafındakı müxtəlif mövzuları, o cümlədən yeni nəsil texnologiyaları, rəqəmsallaşma, süni intellekt və rəqəmsal xidmətləri əhatə edir.

İki gün davam edən konfransda iştirak etmək üçün Bakıya gəlmiş telekommunikasiya sahəsində global və regional səviyyələrdə tanınmış ekspertlər strateji əhəmiyyət kəşb edən infrastrukturun mühafizəsi məsələləri üzvə fikir mübadiləsi aparıb və mobil telekommunikasiyaların gələcək inkişafına investisiya imkanlarını müzakirə ediblər.

18-24 may 2023-cü il

Yaxın aylarda Bakı Gəmiqayırma Zavoduna yeni sifarişlərin daxil olacağı gözlənilir

Yaxın aylarda İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Qaradağ Sənaye Parkının rezidenti “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC-yə “Zəngilan” tankeri tipli gəmilərin tikintisi üçün sifarişlərin daxil olacağı gözlənilir. Bu barədə jurnalistlərə

zavodun İdarə Heyətinin sədri Elşad Nuriyev deyib. O bildirib ki, xarici ölkələrdən də sifarişlər gözlənilir. Qeyd edək ki, “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC tərəfindən hazırlanan “Zəngilan” tankerinin mayın 16-da suya salınması mərasimi keçirilib.

“Azercell işğaldan azad olunmuş ərazilərin mobil rabitə ilə 100% əhatə olunmasını hədəfləyir”

Bunu Azərbaycanın Azercell mobil operatorunun prezidenti Zarina Zeynalova “GSMA Mobile 360 Eurasia 2023” mövzusunda tədbirdə deyib. “Biz Azərbaycanda 5 milyondan çox abunəçini rabitə ilə təmin edirik. İnfrastruktur, səmərəlilik və insan kapitalı olmaqla üç əsas istiqamətdə investisiya qoyuruq. Bu gün şirkət 4G şəbəkəsinin əhatəsinin genişləndirilməsi layihəsi üzərində çalışır. Mobil stansiyaların yarından çoxunu yeniləmişik və daha 150 yeni mobil stansiya qurmaq istəyirik. Qarabağın mobil rabitə ilə əhatə olunmasını və bu bölgənin sosial inkişafına töhfə verməyi hədəfləyirik. Bu həmçinin bərpa prosesini sürətləndirməyə imkan verəcək”, - o deyib.

Bundan başqa, Z.Zeynalova Azercell-in ötən il fintex həllini işlədiyini və bunun maliyyə sənayesi sektorunun inkişafını sürətləndirməyə imkan verdiyini bildirib.

TCF - Bank olmayan kredit təşkilatı ASC-nin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə MALİYYƏ HESABATI

	Qeydlər	2022 AZN	2021 AZN
Faiz gəlirləri	5	2,801,001	1,946,575
Faiz xərcləri	5	(1,005,101)	(503,788)
Xalis faiz gəlirləri		1,795,900	1,442,787
Maliyyə aktivlərinin dəyərlişməsi üzrə ehtiyatlar	6	(588,044)	-
Ümumi və inzibati xərclər	7	(705,537)	(528,325)
Digər əməliyyat gəlirləri - xalis		1,294	2,012
Vergidən əvvəl mənfəət		503,653	916,474
Vergitutma			
Mənfəət vergisi xərçi	8	(234,534)	(98,155)
Təxirə salınmış vergi gəlirləri	8	541	-
Dövr üzrə xalis mənfəət		269,660	818,319
Sair məcmu gəlirlər		-	-
DÖVR ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		269,660	818,319

	Qeydlər	2022 AZN	2021 AZN
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalenti	9	128,797	550,945
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10	12,425,784	12,996,708
Aktivlərdən istifadə hüququ	11	38,892	-
Təxirə salınmış vergi aktivləri	8	541	-
Digər aktivlər	12	4,071,300	3,143,094
Cəmi aktivlər		16,665,314	16,690,747
Öhdəliklər			
Ödənilməli olan gəlir vergisi		152,883	98,155
Borclar	13	10,078,605	10,100,565
İcara öhdəlikləri	14	40,708	-
Digər öhdəliklər	15	5,142,158	5,510,727
Cəmi öhdəliklər		15,414,354	15,709,447
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	16	450,000	450,000
Bölişdürülməmiş mənfəət		800,960	531,300
Cəmi kapital		1,250,960	981,300
Cəmi kapital və öhdəliklər		16,665,314	16,690,747

	Nizamnamə kapitalı AZN	Bölişdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş xərçə) AZN	Cəmi kapital AZN
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	450,000	(287,019)	162,981
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	818,319	818,319
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	450,000	531,300	981,300
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	269,660	269,660
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	450,000	800,960	1,250,960

	Qeydlər	2022 AZN	2021 AZN
Əməliyyat fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəl mənfəət		503,653	916,474
Nağdəv və əməliyyatsız fəaliyyətlər üçün düzəlişlər:			
Faiz xərcləri	5	1,005,101	503,788
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit itkisi	6	588,044	-
İstifadə hüququ aktivlərinin amortizasiyası	7	16,309	-
İcara öhdəlikləri üzrə maliyyə xərcləri	7	4,708	-

Dövrüvvə kapitalında xalis dəyişikliklər:			
Müştərilərə verilən kreditin azalması (artırılması)		(16,192)	(10,248,892)
Digər aktivlərdə artım		(928,206)	(2,770,057)
(Azalma) digər öhdəliklərdə artım		(368,569)	4,616,792
Dövrüvvə kapitalında dəyişikliklərdən sonra əməliyyat pul		804,808	(6,981,865)
Ödənilmiş gəlir vergisi		(179,806)	-
Əməliyyat fəaliyyətlərindən əldə edilən (istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		625,002	(6,981,865)

MALİYYƏ FƏALİYYƏTLƏRİ			
İcara öhdəliyinin ödənilməsi		(19,201)	-
Borclardan əldə edilən gəlirlər	13	4,000,000	10,000,000
Borcların qaytarılması	13	(5,027,061)	(2,506,244)
Maliyyə fəaliyyətlərindən əldə edilmiş (istifadə olunan) xalis pul vəsaiti		(1,046,262)	7,493,756

Pul vəsaiti və ekvivalentlərində xalis fərq		(421,260)	511,891
İlin əvvəlinə pul vəsaiti və pul vəsaiti ekvivalentləri		550,945	39,054
İlin sonuna pul vəsaiti və pul vəsaiti ekvivalentləri	9	129,685	550,945

Canab Elşad Mənsif
Direktor

Xanum Aynəziz Balakışiyeva
Baş Mühəsib

Müştəqil auditorun rəyi
TCF Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Açıq Şəhərdə Cəmiyyətinin Şəhərdə

Maliyyə hesabatlarının auditində hesabat

Rəy
Biz “TCF” Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Açıq Şəhərdə Cəmiyyətinin (“Şirkət”) 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, eləcə də əsas mühasibat uçotu siyasətləri və sair izahedici məlumatları əhatə edən qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini aparırıq.

Bizim rəyimizə görə, əlavə edilən maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından, Şirkətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (BHMHS) uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Digər məsələ haqqında

Şirkətin 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları başqa auditor tərəfindən yoxlanılmış və onlar 15 mart 2022-ci il tarixində hesabatları ilə bu barədə dəyişdirilməmiş rəy bildirmişlər.

Rəhbərliyin və Maliyyə Hesabatları üçün İdarəetmə ilə əlaqəli şəxslərin vəzifələri

Rəhbərlik, maliyyə hesabatlarının BHMHS-a uyğun olaraq hazırlanmasına və ədədli təqdim edilməsinə cavabdehdir və rəhbərliyin maliyyəni etdiyi kimi dəxli nəzarət, saxtaqarlıq və ya sair səbəblərdən əhəmiyyətli təhrirlərdən azad olan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan yaradır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayan rəhbərlik, İdarəetmə Şirkəti ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadıqda təqdim, davam edən narahatlıq ilə əlaqəli məsələlərin açıqlanması və davam edən narahatlıq bəzi ilə əlaqəli məsələlərin açıqlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditində auditorların öhdəlikləri

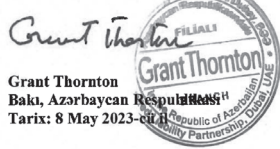
İdarəetmə sahəliyatləri daşıyan şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatı prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında saxtaqarlıq və ya səhvlərdən dolayı əhəmiyyətli təhrirlərin mövcud olmadığına təminat vermək və rəyimizi əks etdirən auditor hesabatı təqdim etməkdir. Təminat olunduqda ödənilməli olsa da, Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit yoxlamasının hər zaman mövcud olan təhrirləri aşkarlaya bilməyə imkan vermir. Təhrirlər saxtaqarlıq və ya səhvlərdən irəliləyən gələcəyə bu maliyyə hesabatları əsasında verilmiş iqtisadi qərarlara ciddi təsir göstərə bilər.

Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan audit yoxlamasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsiplərini tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtaqarlıq və ya səhvlərdən irəliləyən ciddi təhrirləri aşkarlayır və təhlil edirik, bu risklərə cavab olaraq audit prosedurları hazırlayırıq və icra edirik və rəyimizə üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəli toplayırıq. Saxtaqarlıqdan irəliləyən gələn ciddi təhrirləri aşkarlamada riskli səhvlərdən qaçınmaqdan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtaqarlıq əlbir olma, saxtaqarlıq, məqsədlə buraxma, təhrif və ya dəxli nəzarətin yetərsizliyi kimi hallarla əlaqəli olur.
- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Şirkətin daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.
- İstifadə olunan uçot siyasətlərinin, uçot smetlərinin və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik.
- Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsiplərindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Şirkətin davamlılıq prinsiplərini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərə əlaqədar ciddi qeyri-müvafiqliyin olub-olmadığını ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müvafiqlik mövcuddur deyilsə, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmasa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızı hazırlama tarixində əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Şirkətin işində davamlılıq prinsiplərini pozma bilər.
- Maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.

Biz auditin və mühüm audit tapıntıların, o cümlədən audit yoxlaması zamanı daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqları nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı idarəetmə üzrə məsul tərəflərə əlaqədar oluruq.

“2024-cü ilin sonuna kimi bütün ev təsərrüfatlarının internetlə təmin edilməsi planlaşdırılır”

Bu sözləri Azərbaycanın rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev Bakıda keçirilən “GSMA M360 EURASIA 2023” beynəlxalq konfransında çıxış edərkən deyib. O bildirib ki, bu planın həyata keçirilməsi üçün hazırda infrastruktur layihələri həyata keçirilir və kadrlar inkişaf etdirilir. Bununla yanaşı, kibertəhlükəsizlik məsələləri də diqqət mərkəzində saxlanılır. Azərbaycan dövləti rəqəmsal fərqi aradan qaldırmaq üçün infrastruktur layihələrinə sərmayə yatırmağa davam edir.

Yeni gəmilərə Qərbi Azərbaycan ərazilərinin adları veriləcək

“Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-də yeni istehsal olunacaq gəmilərə Qərbi Azərbaycan ərazilərinin adlarının verilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb, “Göyçə” adı artıq təsdiqlənib. Bu barədə “Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin

sədri Rauf Vəliyev “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC tərəfindən hazırlanan “Zəngilan” tankerinin suya salınması ilə bağlı keçirilən mərasimdə deyib.

O bildirib ki, “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” artıq dördüncü tankeri suya salır və Gəmiçiliyə təhvil verəcək: “Hazırda zavodda “Zəngilan” gəmisi ilə bərabər, “Ro-Pax” tipli “Azərbaycan”, “Zərifə Əliyeva” gəmilərinin inşası davam etdirilir. “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” ilə bir neçə gəminin inşası ilə bağlı kommersiya danışıqları da aparılır. Ümid edirəm ki, yaxın vaxtlarda bu danışıqlar başa çatacaq və müqavilələr imzalanacaq”, - deyər R.Vəliyev qeyd edib.

“Azpetrol” “Zəfər yolu” üzərində 100-cü yanacaqdoldurma məntəqəsini istismara verdi

Azərbaycanda ən böyük yanacaqdoldurma şəbəkəsinə malik olan “Azpetrol” şirkətinin sayca 100-cü yanacaqdoldurma məntəqəsi işğaldan azad olunmuş Füzuli şəhərində istismara verilib. Hadisəni önəmli edən həm yanacaqdoldurma məntəqəsinin “Zəfər yolunun” üzərində yerləşməsi, həm də 2023-cü ilin Azərbaycan xalqının Ümummilli Liderinin anadan olmasının 100-cü il dönməsi münasibətilə “Heydər Əliyev İli”nin qeyd edilməsi ilə bağlıdır. İstismara verilən modul tipli “Füzuli YDM” işğaldan azad olunmuş ərazilərdə “Azpetrol”un sayca 4-cü məntəqəsidir.

Yeni yanacaqdoldurma məntəqəsində Aİ-92, Premium və Dizel yanacaq növlərinin satışı

“Zəngilan” tankeri inşasının davam etdirilməsi məqsədilə suya salınıb

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Qaradağ Sənaye Parkının rezidenti “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC tərəfindən hazırlanan “Zəngilan” tankerinin mayın 16-da suya salınması mərasimi keçirilib. Bu, Azərbaycanda inşa edilən sayca ikinci neft və kimyəvi məhsullar daşıyan tankerdir. Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC-nin İdarə Heyətinin sədri Elşad Nuriyev məlumat verib ki, gəminin gövdə hissəsinin inşası 100 faiz başa çatıb. Qalan tamamlanma işləri Gəmiqayırma Zavodunun yanılma körpüsündə davam etdiriləcək.

Onun sözlərinə görə, zavodun yanılma körpüsündə istismar sınaqları başa çatdıqdan sonra

“Zəngilan” tankerinin dəniz-istismar sınaqlarına başlanacaq. Yeni nəsil “Zəngilan” tankerinin xarici sularda istismarı nəzərdə tutulur.

Niderland Azərbaycanla aqrar sahədə əməkdaşlığa böyük önəm verir

“Niderland Azərbaycanla kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın inkişafına böyük önəm verir”. Bunu çərçənbə axşamı Niderland Krallığının

Azərbaycandakı səfiri Paulin Eizeman Bakıda keçirilən seminarda deyib.

Onun sözlərinə görə, son vaxtlar Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sektoru sürətlə inkişaf etməkdədir ki, bu da ölkənin öz iqtisadiyyatını diversifikasiyalasdırmasına imkan verir.

“Niderland şirkətləri artıq uzun illərdir ki, Azərbaycanı aktiv şəkildə fəaliyyət göstərirlər və öz bilik və təcrübələrini istər dövlət səviyyəsində, istərsə də biznes səviyyəsində bölüşməyə hazırdırlar. Həmçinin Azərbaycanda xüsusən kənd təsərrüfatı sahəsində bu şirkətlərin texnologiyalarından çox geniş istifadə olunur”, - səfir deyib. Bundan başqa, Paulin Eizeman əlavə edib ki, dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracına görə ikinci yer tutan Niderland məmuniyyətlə öz təcrübəsini Azərbaycanla bölüşür.

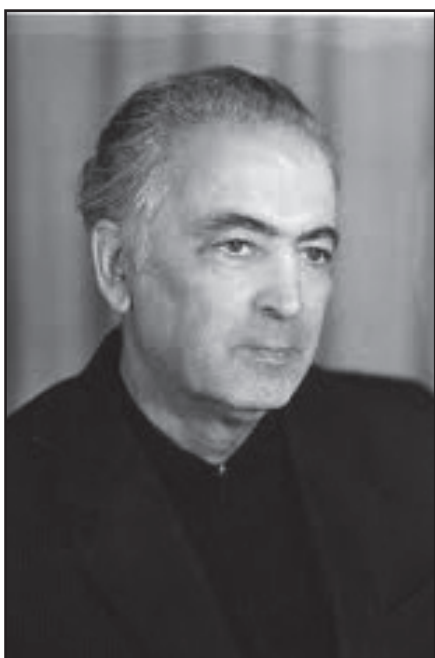

8 Qarabağın görkəmli simaları

Bayram Bayramov (1918-1994)

Görkəmli nasir, Azərbaycanın Xalq yazıçısı Bayram Salman oğlu Bayramov 1918-ci il dekabrın 11-də Cavanşir qəzasının Şıxavənd kəndində (indiki Ağdam rayonunun Əlimədədli kəndi) ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. Yeddiillik kənd məktəbini bitirib Ağdam Pedaqoji Texnikumunda təhsilini davam etdirmişdir (1934-1938).

Tərtər rayonundakı Qusanlı kənd nətənam orta məktəbində müəllim, Müsəlmanlar kəndində nətənam orta məktəbin tədris hissə müdiri, Xoruzlu kənd yeddiillik məktəbində məktəb müdiri işləmişdir. Böyük Vətən müharibəsində Mozdok uğrunda döyüşlərdə iştirak etmiş, ağır yaralanmışdır (1942). Hərbi xəstəxanada sağaldıqdan sonra altı ay Yevlax rayonunun Qoyunbinəsi kənd yeddiillik məktəbində müdirlilik etmişdir. 1943-cü ilin aprelinə yenidən Sovet Ordusu sıralarında qulluq etmişdir. Təxris olunub doğma kəndlərinə qayıdarkən burada pedaqoji fəaliyyətini davam etdirmişdir. Yeddiillik məktəbin müəllimi işləmişdir. 1945-1950-ci illərdə ADU-nun Filologiya fakültəsində təhsil almışdır. Sonra N.K.Krupskaya adına kitabxanaçılıq texnikumunda müəllim, radionun ədəbi dram verilişləri redaksiyasında məsul redaktor, "Azərbaycan" jurnalı redaksiyasında ədəbi işçi (1958-1960), Azərbaycan Yazıçılar İttifaqında nəsr üzrə məsləhətçi (1960-1963) işləmişdir. Bir müddət yenə bütün qüvvəsi ilə yaradıcılıqla məşğul olmuşdur. Dövlətnəşirkomda sədr müavini kimi çalışmışdır (1966-1971). Qarabağa Xalq Yardım Komitəsinin sədri vəzifəsində işləmişdir (1989-cu ildən). Azərbaycan Yazıçılar Birliyi Şurasının üzvü

seçilmişdir (1991). Fəal ictimaiyyətçi, Azərbaycan KP 26 Bakı komissarı rayon Partiya Komitəsinin büro üzvü (1960), Bakı şəhər Sovetinin (1961, 8-ci çağırış) deputatı və rayon Sovetinin (1959, 7-ci çağırış), Müstəqil Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı olmuşdur. "Şərəf nişanı" ordeni, "Xalqlar dostluğu" ordeni, "Böyük Vətən müharibəsi" ordeni, "Qırmızı əmək bayrağı" ordeni, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fəxri fərmanı və medallarla təltif edilmişdir. 1954-cü ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Azərbaycan SSR Xalq yazıçısı (1984), Azərbaycan SSR dövlət mükafatı laureatı (1990), Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin deputatı (1990) olmuşdur. Əsərləri SSRİ-də, eyni zamanda xarici ölkələrdə tərcümə və nəşr olunmuşdur. Bayram Bayramov bədii yaradıcılığa 1950-ci ildə "Azərbaycan gəncləri" qəzetində çıxan "Körpü" adlı ilk hekayəsi ilə başla-

mışdır. Ədibin ilk povesti olan "Tək adam" 1954-cü ildə, ikinci povesti olan "Müqəddəs vəzifə" 1955-ci ildə qələmə alınıb. Müəllifin 1960-cı ildə çap olunan "Gördüyümüz günlər", "Mən ki gözəl deyildim..." və "Sənsiz" povestlərindəki hadisələr Böyük Vətən müharibəsi illərində Bakıda cərəyan edir. O, 1957-ci ildə qələmə aldığı "Onun gözləri", 1962-ci ildə yazdığı "Sevirsə qayıdacaq" povestlərində əxlaqi-mənəvi məsələlərə toxunmuşdur. Nasirin 60-cı illərdə qələmə aldığı povestlərindən biri olan "Qoz ağacı"da köhnə adət-ənənə, vaxtı keçmiş əxlaq normaları, "atalar və oğullar" probleminə münasibəti müəlifəzəkərlik əleyhinə yazılmış əsərdir.

Yazıçı "Sərinlik" povestindəki Fıraqız surətində Azərbaycan nəsrinin qadın surətlərinə münasibətdəki qırx illik təcürbəsini ümumiləşdirmişdir. Yazıçı həmçinin "Oğul həsrəti" əsərində Azərbaycan qadınlarının Böyük Vətən müharibəsində iştirakından bəhs edir.

1967-ci ildə çapdan çıxan "Üç gün, üç gecə" povestində B.Bayramov Azərbaycan nəsrinin müharibə ilə bağlı ənənələrini davam etdirmişdir. Yazıçının 70-ci illərdə qələmə aldığı "Qaşsız üzük" əsəri on bir hekayədən ibarətdir. Yazıçı "Oğul həsrəti" və "Sarı baba" povestlərində Böyük Vətən müharibəsi dövrünün hadisələrini diqqət mərkəzinə çəkir. Bayram Bayramovun "Karvan yolu" epopeyasında görkəmli yazıçı-demokrat Cəlil Məmməd-quluzadənin həyatına müraciət edilmişdir. O, 1994-cü il noyabrın 9-da Bakıda vəfat etmiş, II Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

Dr. Günay Məmmədova: "Hipertoniyanın səbəblərini aradan qaldırmaq üçün həyat tərzini dəyişmək tələb olunur"

18-24 may 2023-cü il

Yüksək qan təzyiqi müasir dövrün bir epidemiyası kimi xarakterizə olunur. Hipertoniya xəstəliyi olan insanlar müalicə alır və daim tibbi nəzarətdə olurlar. Nəzərə alsaq ki, hipertoniya dünyada ürək və insult xəstəliklərinin ən başlıca səbəbi sayılır, nəzarət və vaxtında müalicə edilməyən hipertoniya infarkta, ürəyin genişlənməsinə və nəticədə ürək çatışmazlığına səbəb olur. Hipertoniya, həmçinin böyrək çatışmazlığı, beyin-qan dövrünün pozulması və digər sağlamlıq problemləri ilə nəticələnə bilər.

2005-ci ildən Ümumdünya Hipertoniya ilə Mübarizə Liqası və Beynəlxalq Hipertoniya Cəmiyyətinin təşəbbüsü ilə hər il mayın 17-si Ümumdünya Arterial Hipertoniya ilə Mübarizə Günü kimi qeyd edilir. Hipertoniya xəstəliyi, müalicəsiz qaldıqda yaratdığı fəsadlar barədə ətraflı məlumat almaq üçün Mərkəzi Gömrük Hospitalının kardioloqu Günay Məmmədovaya müraciət etdik.

- **Günay hakim, hipertoniya xəstəliyi nədir?**

- Hipertoniya qan təzyiqinin yuxarı olması deməkdir. Gəlin əvvəlcə, qan təzyiqinin nə olduğunu aydınlaşdırıq. Qan təzyiqi bədəndəki qanın ən vacib qan damarları olan arteriyaların divarlarına göstərdiyi təzyiqdir. Qan təzyiqinin səviyyəsi insan sağlamlığının ən vacib göstəricilərindən biridir. Hipertoniya qan təzyiqinin həddindən artıq artması, yüksəlməsi ilə xarakterizə olunur. Hipertoniya xəstəliyi ürək-damar sisteminin ən çox yayılmış xəstəliyidir. Bu, davamlı yüksək qan təzyiqidir. Arterial təzyiqi arteriyaların və ya onların kiçik damarlarının - arteriolların daralması baş verdikdə yüksəlir. Başqa sözlə desək, hipertoniya qan təzyiqinin 140/90-dan yuxarı davamlı artması ilə müşayiət olunan patoloji haldır. Bu, daxili orqanların işində dəyişikliklərə, eləcə də insanın əhvalının pozulmasına səbəb olur. Bu xəstəlik getdikcə irəliləyən xarakter daşıyır. Hipertoniya diaqnozu iki fərqli gündə aparılan təzyiq ölçmələrinə əsasən, hər

iki gündə sistolik təzyiqin 140 mm Hg-ə bərabər və ya ondan çox olduğu hallarda qoyulur.

- **Hipertoniya xəstəliyinə hansı yaşlarda daha çox rast gəlinir?**

- Yaşadığımız qloballaşan dünyada hipertoniya xəstəliyi də getdikcə cavanlaşır. Əgər əvvəllər adətən yaşı 40-ı keçmiş insanlar bu xəstəlikdən əziyyət çəkirdisə, hazırda gənclər də bu xəstəliyin qurbanına çevrilib. Ona görə də, hər bir evdə qan təzyiqini ölçən tonometr olmalıdır.

- **Hipertoniya xəstəliyinin yaranma səbəbləri haqqında nə deyə bilərsiniz?**

- Qan təzyiqinin qalxmasının başlıca səbəbi qan axınına çətinlik yaradan kiçik damarların daxilində boşluğun azalmasıdır. Sadə dillə desək, bu zaman qan damarlarının divarlarına təzyiq artır, arterial təzyiq yüksəlir, çünki ürək əzələsi qanı axına itələmək üçün daha çox qüvvə tələb edir. Xəstəliyin inkişaf riskinə xəstənin yaşı, xolesterinin səviyyəsi (6,5 mmol/litrdən artıq), irsi, siqaret çəkmə, pıylanma, şəkərli diabet, oturaq həyat təzi kimi amillər aiddir. Hipertoniya xəstəliyinin yaranma səbəblərinə həmçinin, yağlı və duzlu yeməklərdən, un məmulatlarından, şəkərdən çox istifadə aiddir. Hipertoniya xəstəliyi birincili və ikincili olmaqla 2 yerə bölünür. Birincili hipertoniya essensial hipertoniya adlanır. İkincili hipertoniya orqanların zədələnməsi nəticəsində baş verir.

- **Vaxtında profilaktik müalicə**

edəndə tam sağalmaq mümkündürmü?

- Hipertoniyanın müalicəsi mürəkkəbdir və mərhələdən, şiddətindən, səbəblərindən, insanın cinsindən və yaşından və digər amillərdən asılıdır. Xəstəliyi tamamilə müalicə etmək mümkün deyil, lakin xəstənin vəziyyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırmaq və həyatı təhlükəsi olan ağırlaşmaların başlanğıcını uzun müddət təxirə salmaq mümkündür. Dərmanlar yalnız təzyiqi azaltmağa kömək edir. Belə ki, xəstəliyin səbəbini aradan qaldırmaq üçün həyat tərzinizi tamamilə dəyişdirmək tələb olunur.

- **Hipertoniya xəstəliyini müalicə etmədikdə hansı fəsadları olur?**

- Bu xəstəliyin ən ciddi fəsadlarından biri arterial və kəllədaxili təzyiqin kəskin artması, qusma, ürəkbulanma və baş ağrıları, serebrovaskulyar risk ilə özünü göstərən hipertoniya krizləridir. Ağciyər ödemi, infarkt və digər ağırlaşmalar riski var. Uzunmüddətli hipertoniyanın əsas nəticəsi yaşlı insanda illiliyi formalaşmasıdır. Hipertoniya, həmçinin, beyni qan və oksigenlə təmin edən arteriyaları yırtaraq və ya bloklayaraq insult yarada bilər. Bundan əlavə, hipertoniya böyrək zədələnməsi nəticəsində yaranan böyrək çatışmazlığının da səbəbi ola bilər.

Müsahibəni apardı:
Mərkəzi Gömrük Hospitalının
PR müdaxirəsi
Dilə Zəmanova

Qaxın təsərrüfatlarında indiyədək 1459 hektarda dən üçün qarğıdalı əkilib

Bu il Qax rayonunun təsərrüfatlarında 1500 hektaradək sahədə dən üçün qarğıdalı əkilməsi nəzərdə tutulub. Hazırda təsərrüfatlarda qarğıdalı əkinə yekunlaşmaq üzrədir. Fermerlər bu gündə 1459 hektar sahədə qarğıdalı əkilir. Bu barədə AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə Qax Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin bitkililik sektorunun müdiri Eyvaz Aslanov məlumat verib. Qurum rəsmisi bildirib ki, fermerlər əkin zamanı xaricdə istehsal olunan "Dekalp", "Pioner" və digər yüksək məhsuldar toxum sortlarına üstünlük veriblər. Hazırda qarğıdalı sahələrində cərgələrarası becərmə işlərinə başlanılıb.

Ötən il Qax rayonunun torpaq mülkiyyətçiləri dən üçün qarğıdalı əkilmiş 1556 hektar sahədən

13 min 573 ton məhsul əldə ediblər. Hər hektardan orta hesabla 87,2 sentner məhsul götürülüb. Qarğıdalı istehsalı əvvəlki illə müqayisədə 1714 ton artıb.

Saatlıda 2035 hektar sahədə yazlıq bitkilər əkilib

Saatlı rayonunun təsərrüfatlarında yazlıq bitkilərin əkinə davam edir. Kənd təsərrüfatı müəssisələri, əhali və fermer təsərrüfatları əlverişli hava şəraitindən maksimum istifadə edərək yazlıq bitkilərin əkinini optimal müddətdə və aqrotexniki qaydada başa çatdırmağa çalışırlar. Rayon Statistika İdarəsindən AZƏRTAC-ın bölgə

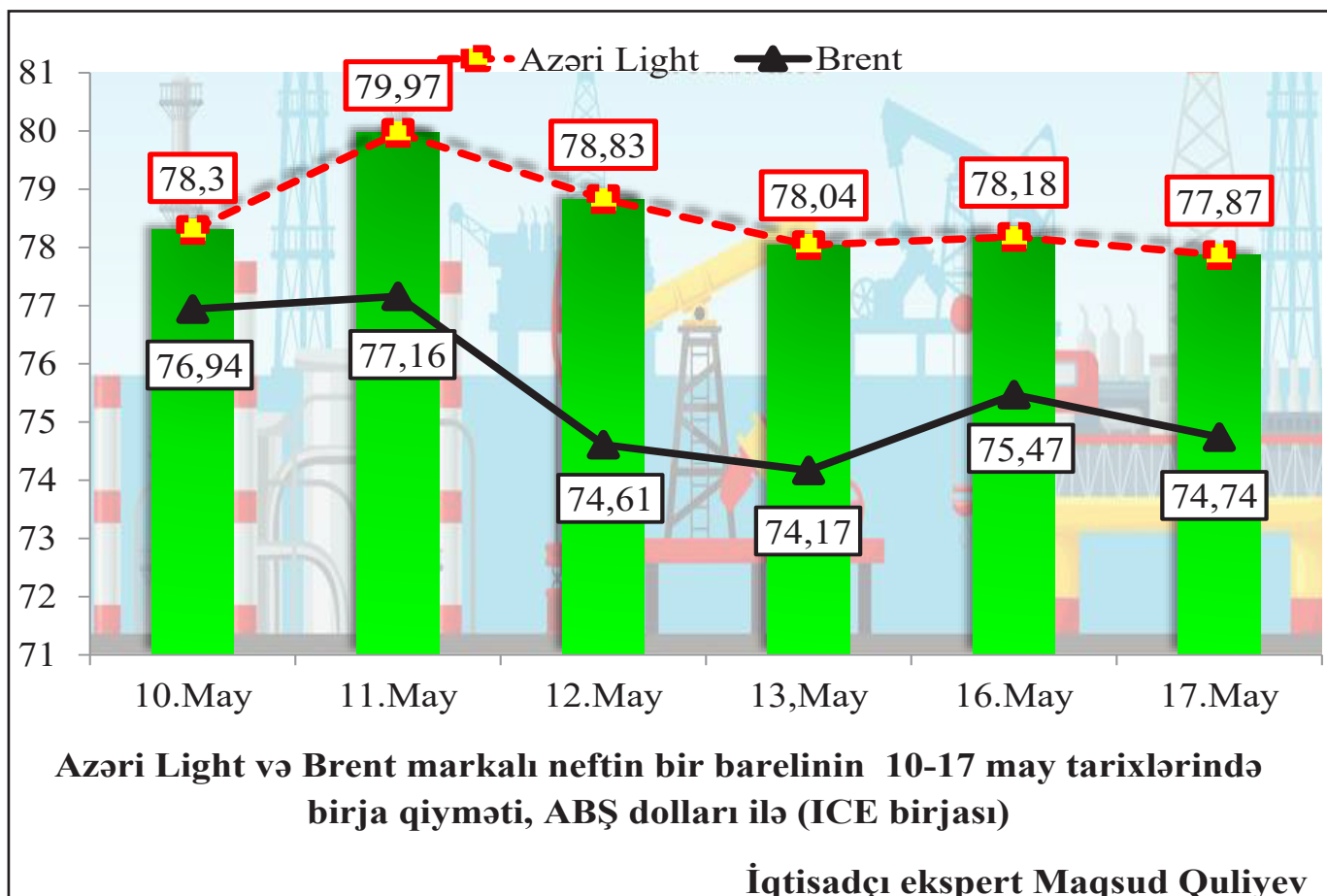
müxbirinə verilən məlumata görə, 2023-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə 2035 hektar sahədə yazlıq bitkilər əkilib. Bunun da 918,0 hektarını yem bitkiləri (yonca), 543 hektarını bostan bitkiləri, 338 hektarını kartof, 203 hektarını tərəvəz, 15 hektarını pambıq, 11 hektarını dən üçün qarğıdalı, 7 hektarını dən üçün günəbaxan bitkisinin əkinə təşkil edir.

Azərbaycanda 6 dövlət qurumunun saytının fəaliyyəti müvəqqəti dayandırılıb

İnformasiya təhlükəsizliyi tələblərinə cavab vermədiyindən 6 dövlət informasiya ehtiyatının fəaliyyəti Xüsusi Rəhbər və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti tərəfindən dayandırılıb. Bu barədə "Report"-a Dövlət Xidmətindən məlumat verilib. Aparılan audit yoxlamaları nəticəsində müəyyən edilmiş təhlükəsizlik risklərinin aradan qaldırılmaması səbəbindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin <http://ayl.eco.gov.az>, Xarici İşlər Nazirliyinin

<http://aida.mfa.gov.az> və <http://nakhchivan.mfa.gov.az>, Qusar Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin <http://qusar-gii.gov.az>, Gəncə Avtomobil Zavodunun <http://ganjaauto.gov.az> və İsmayilli Rayon Bələdiyyəsinin <http://ismayilli-bl.gov.az> elektron informasiya ehtiyatının fəaliyyəti dayandırılıb. Sözügedən saytlarda informasiya təhlükəsizliyi üzrə çatışmazlıqlar aidiyyəti qurumlar tərəfindən aradan qaldırıldıqdan sonra onların fəaliyyəti bərpa ediləcək.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Ayten Səmədzadə, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhiş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Bəyalı Ataşov, Zahid Məmmədov, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasımov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəşad Balayev, Abbas Əliyev

www.iqtisadiyyat.com

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnməmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500